

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mescu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1883. XXXII. tečaj.

Pridiga za XXV. pobinkošno nedeljo.

(Od nevarnosti skušnjav.)

„Gospod, otmi nas, poginjamo.“
(Mat. 8, 25.)

V v o d.

V tistem času, pravi sv. evangelje, je stopil Jezus v čoln in njegovi učenci ž njim. Kar pa se jih ni moglo ž njim peljati, stopili so v drug čoln, in veselo so po širokem morji za njim veslali. Pa nestanovitnejše reči na zemlji ni, kakor je morje pa človeška sreča. Naenkrat se vzdigne hud vihar, strašne globočine se odprejo, kakor globoki brezni, in kakor hribi visoki valovi nastanejo, ki čoln semtertje suvajo in ga zaliti hočejo.

Glejte, ljubi moji! ravno tako, kakor valovi na globokem morji, vzdiguje se tudi v našem serci pregrešno nagnenje, in kakor hud vihar najmočnejše barke semtertje meče, kakor da bi iz listja in perja bile; tako tudi hude skušnjave vsaki, tudi najpobožnejši duši prizadevlejo in jej veliko nadležnosti naredijo.

Toda tudi nam se ne bo nič hudega zgodilo, kakor učencem na morju ni, ako se le svojih skušnjav serčno branimo in na Boga svoje zaupanje stavimo ter svoje dolžnosti, kolikor zamoremo, zvesto dopolnujemo.

In od tega bom tudi jes danes nekoliko bolj obširno govoril ter vas podučil, kako se morate zadržati ob času skušnjav, ako hočete brez greha ostati.

Preden pa začnem, malo poterpíte.

Razlaga.

Kako se moramo zadržati in kaj storiti ob času skušnjav, pove nam najbolj zastopno Jezus sam rekoč: „Čujte in molite, da v skušnjave ne padete.“ Ah, ljubi moji! površno in brez pomislika nektare očenaše žlobudrati ali tudi celi rožni venec, se še ne pravi moliti, to se pravi, prazne besede govoriti, ki malo ali celo nič ne pomagajo. Moliti se pravi, svoje serce, svoje misli in želje k Bogu povzdigniti, in to smo dolžni storiti vselej, kedar nas skušnjava obhaja in v greh napeljuje. Sleherni človek, pravi Tomaž Kempčan, mora v svojih skušnjavah skerben biti, in v molitvah čuti, da hudič ne najde hipa in priložnosti, zapeljati ga; zakaj hudič nikdar ne zaspi, ampak hodi okoli ter išče, koga bi požerl.

Skušnjave in nevarnosti so dvojne verste; enih se lahko obvarujemo, drugih pa nikako ne. Tistim nevarnostim, pred katerimi lahko ubežimo, moramo se izogniti, sicer bi se reklo na Boga klicati njega skušati ali pa čudeže od njega zahtevati. Kaj bi mislili in rekli od človeka, ki sam od sebe brez potrebe v globoko vodo skoči in Boga prosi, da ne bi utonil? Kaj boš Boga pomoči prosil, bi mu rekli, v vodo ne skakaj, ker ti treba ni, pa tudi ne boš utonil. Tako tudi ne smete brez potrebe hoditi na takšne kraje in v priložnosti, ki so za vas nevarne, ako hočete, da bi vam Bog pomagal in vas greha rešil.

Kaj vam torej pomaga, če dopoldne molite: „ne pelji nas v skušnjavo“ — popoldne ali zvečer pa sami za skušnjavami letate in v take hiše in tovaršije hodite, kjer nič dobrega ne vidite in nič dobrega ne vidite in nič lepega ne slišite! Kako hočete, da bi vas Bog greha obvaroval, če se ga sami nočete varovati, če imate znanje z osebami drugega spola, ki niso nič kaj prida, in se radi pogovarjate o rečeh, o katerih še ziniti sramožljiv kristjan ne bi smel!

Dina, samoglavna hči starega očaka Jakoba, je šla v mesto Sihem iz same radovednosti, ženske videti, kako se ondi nosijo in oblačijo. Prišla je sicer nazaj k svojemu očetu, pa ne več brez madeža, temuč s solznimi očmi zavoljo zgubljenega devišstva. — Tudi Judit, ki je bila silno zala ženska, je šla v priložnost, stokrat bolj nevarno, ali ona ni šla iz poželjivosti, ne brez potrebe, temuč le zato, da bi svojo deželo sovražnikov rešila, zato je sredi razuzdanih vojščakov brez madeža in brez greha ostala. Glejte, Dina se je podala v skušnjavo radovoljno in brez potrebe, zato je v skušnjavi konca vzela in Bog jej ni pomagal; Judit pa je poprej Boga prosila in se ostro postila, in zato je najhujše skušnjave srečno premagala in v največi zapeljivosti ni v greh padla.

Tudi mi, ljubi kristjani, moramo pred vsako skušnjavo moliti in na Boga misliti. „Tu na tem kraju, v tej družbi, moramo sami pri sebi reči, bi vtegnil v kak greh privoliti, zavoljo tega se hočem varovati in rajši ne tje iti.“ In če vas stan ali dolžnost veže, da

morate v tisto hišo iti ali pa se tistemu človeku, ki je za vas nevaren, mislite vselej sami pri sebi: Danes grem v to hišo delat, kjer bom morebiti k nečistosti napeljevan, in bom moral biti zraven ljudi, ki drugega ne znajo, kot opravljati in nad svojim bližnjim jezik brusiti, zato moram posebno varovati se in večkrat na Boga misliti, da kje v greh ne padem.“ Če bote tako naprejevatje imeli, se slobodno zanesete na božjo pomoč, in če tudi hude skušnjave pridejo nad vas, bote se jim lahko vstavili.

Kaj pa je takrat storiti, bi me zdaj lahko vprašali, kedar se človek že v nevarnosti greha znajde in skušnjava že človeka obhaja in v oblasti ima? Takrat je treba razložiti, od kod skušnjava pride in kdo jej je vzrok. Postavim če se vam nečiste skušnjave vnamejo, vprašajte se zakaj se vnamejo? Zato ker gerde pogovore in posvetne pesmi poslušate in s takimi ljudmi prijaznost imate, ki bi vas radi v greh zapeljali. Glejte, kaj bi storili, ko bi blizu ognja stali in bi vas začelo peči in obleka se vnemati? Na stran bi stopili, kaj ne da, in proč od ognja bi šli. Zato tudi jes vam rečem: ako hočete, da ne bi v skušnjavah grešili, pojdite proč od tistega, ki vas skuša, naj bo kdorkoli. V stran iti, bežati, in če ni drugače, tudi s silo ali s huda se odtergati, je večjidel najboljši pripomoček zoper skušnjave, posebno zoper jezo in nečistost. Pojdi iz hiše, kjer te v greh nagovarjajo, naj bo po noči ali po dnevi; oberni proč svoje oči od takih reči, ki grešne želje v tebi budijo, in pojdi spota takim ljudem, od katerih veš, da s teboj nič dobrega ne mislijo. — Ravno tako če si k jezi nagnen, ogibaj se vsega, kar bi te vtegnilo razdražiti, pojdí malo časa na stran, dokler te prva razdraženost ne mine, potem vsaj ne boš klel, se rotil in svojega bližnjega v obraz zmerjal.

Pa bote si mislili: „dostikrat imamo najhujše skušnjave in se vnamejo grešne želje, kedar smo sami in ni nobenega človeka blizu; kaj pa je takrat storiti?“ Glejte, kaj pa so učenci Jezusovi po današnjem evangelju storili? Vstali so in svojega Učenika budili in klicali in vpili: „Gospod! pomagaj nam, če ne se vtopimo.“ Ljubi kristjani, nam še tega ni treba, da bi svojega Boga budili, ampak prosimo ga samo, ker on nikdar ne spi, ampak vedno čuje, naše nevarnosti vidi in nam rad vselej pomaga, če ga za pomoč prosimo. Če majhno dete hud pes popade, ročno vpije in kliče: „Oče, oče! pomagajte mi! čeravno očeta ni blizu in njegovega vpitja ne morejo slišati. Bog pa, ljubi moji! je zmiraj pri nas in povsod lahko sliši; zatoorej moramo k njemu, svojemu nebeškemu Očetu, v svojih skušnjavah pribežati in iz celega serca klicati: Oče, oče! pomagaj nam. Na njega se moramo vselej spomniti, in kakor egiptovski Jožef ali kakor čista Suzana reči: „Bog me obvari, kaj takega storiti in tako grešiti v pričo mojega Boga.“

In da bote laglje svoje serce k Bogu obernili in skušnjavam se vstavili, je dobro, posebno kedar ste sami, da se, kolikorkrat vas

hude skušnjave obidejo, s sv. križem zaznamovate in serca k nebesom povzdignete; dobro je, da na britko martro svoje oči obrnete in z zaupanjem presveto ime Jezus izrečete. „Večjidel, pravi sv. škof Gregor, sem komaj presladko ime Jezus izrekel, in že je hudič z velikim nepokojem od mene bežal.“ Tudi vam svetujem in priporočujem, da večkrat k Mariji vzdihnete, in se v svojih potrebah njeni prošnji izročite. In če vas skušnjave zoper vero obidejo in če bi radi kakošno reč prekleli, recite pobožno: „Češčeno naj bo presveto rešnje Telo; ali hvaljen naj bo Jezus Kristus!“

Glejte, to se pravi moliti in svoje misli k nebesom povzdigovati; taka molitev vam zamore pomagati, ako vas skušnjave nadlegujejo, ne pa tiste prazne in raztresene besede, od katerih serce nič ne ve, ktere torej tudi pred božje obličje ne pridejo. In takoj od začetka se moramo skušnjavam vstaviti, zakaj čim dalje človek odlaga, sovražniku se ustavi, pravi Tomaž Kempčan, tim slabejši od dne do dne prihaja, sovražnik pa zoper njega toliko močnejši. Če vse to storimo, tedaj bo tudi Jezus, kakor je vetrove in morje umiril, naše skušnjave umiril ter nam pomagal, da srečno premagamo vse skušnjave in nevarnosti ter dojdemo v večno življenje. Amen.

Pridiga za XXVI. pobinkošno nedeljo.

(Zakaj Bog na svetu greh pripušča.)

„Kedar so pa ljudje spali, prišel je njegov sovražnik in je ljuliko med pšenico zasejal.“
(Mat. 13, 25.)

V v o d.

Gospodar današnjega sv. evangelja, ki je dobro seme na svojo njivo vsejal, je nebeški Oče, ki nam je brezštevilne dobrote dodelil, nas v svoji milosti in pravičnosti vstvaril, ter nam še dan današnji po svojih pridigarjih in spovednikih sv. nauke oznanuje in seme večnih resnic v naša serca seje; tisti leni ljudje pa, ki nočejo njegovega glasa slišati in rajši spijo in dremljejo, kakor da bi njegove nauke poslušali, smo mi. Mi s svojo mlačnostjo in zaspanostjo smo krivi, da je peklenski sovražnik tolikanj ljulike med pšenico zasejal. Pšenica pomeni pobožne, plevel ali ljulika, ki med pšenico raste, pa grešnike; hlapci, ki hočejo plevel popipati, so tisti kristjani, ki iz prenagle gorečnosti precej proti nebesom za ogenj in maščevanje

vpijejo in Boga za kazen prosijo, dasiravno je on jako poterpežljiv. Bog, katerega milost nima nobene mere, namreč ne kaznuje precej, ampak do žetve, to je do sodnjega dneva čaka, in še le tedaj bo svojim angeljem rekel: Pojdite zdaj in ločite pravične od hudobnih; grešnike verzite v večni ogenj, da bodo vekomaj goreli, pobožne pa pripeljite v nebesa, da se tukaj pri meni na večne čase veselijo.

Glejte, ljubi moji poslušalci! to pomeni evangeljska prilika, ktero sem vam ravno bil prebral. Ker se pa tudi v zdajnih časih le preveč ljulike ali greha na svetu vidi, zato premislimo danes, zakaj Bog vendar toliko hudobije pripušča, in iz tega premišljevanja bomo spoznali, da se to godi z avoljo pobožnih, da bi oni z večo gorečnostjo Bogu služili I. del; da si oni skoz to lepšo krono v nebesih zaslužijo, II. del.

I. del.

Če mi Boga in njegove svete lastnosti premišljujemo, ter že po svoji pameti spoznamo, da on, ki je ljubezen sama, je tudi velike ljubezni vreden, in če mi potem zagledamo, kako malo ljubezni pri svojih stvareh najde, tedaj se pač naše serce vname in sv. nevolja nas spreleti, ko toliko nehvaležnosti vidimo, ter se potrudimo, da bi mi s svojim življenjem božjo jezo potolažili, ktero hudobni s svojo zanikernostjo dražijo. — Kedar v cerkvi okoli sebe pogledamo, in toliko kristjanov vidimo, ki so čisto merzli pri službi božji, ki se pogovarjajo, okoli sebe gledajo, svoje radovedne oči pasejo, in Bog ve kaj vse počenjajo, oh kako bi to moralo naše serce vneti, da ga z vso pobožnostjo častimo in tolažimo, ker ga drugi žaliyo. — Če vidimo, koliko je povsod na vseh krajih prevzetnosti, kakor sedanji svet ne pozna več pokorščine in spoštovanja, kako slabo se božje in cerkvene zapovedi deržijo, mora nas to vneti, da s ponižnim duhom Bogu služimo in pri vseh svojih opravkih na znanje damo, da napuhu v svojem sercu ne damo prostora — Če vidimo, kako že majhni otrok s klafarskim in gerdim jezikom Boga žali, kako moški in ženski spol gerde pesme prepeva, kako razuzdano in pohujsljivo sedanja mladina živi, mora nas to vendar v sercu ganiti, da čiste roke proti nebesom povzdignujemo ter z gorečimi molitvami in sv. pesmami Bogu čast in hvalo dajemo.

Tako je že nekđaj prerok Jeremija Judom na serce govoril, ko so bili vjeti v Babilonsko sužnost gnani. „Izraeljski otroci! jim je rekel, vi greste v tujo, malikovavsko deželo, v grešno mesto, kjer drugega ni, kakor malikovanje in hudobija; vi bote videli, kako slepo ljudstvo svoje zlate, sreberne, kamnitne in lesene bogove na ramah okoli nosi in kako neumno ljudstvo od vseh krajev skupaj hiti, na zemljo pada in malike moli. O ne pustite se od takih grešnih vzgledov zapeljati, ostanite Bogu zvesti, in molite ga toliko bol-

pogostoma in s toliko večjo pobožnostjo, kolikor večja sramota se mu dela od malikovavcev“.

Ravno tako, ljubi moji! jes tudi vam pravim. Če vidimo, da se v naših časih število resničnih božjih služabnikov manjša, da se vsakoverstni posvetni bogovi častijo, da tukaj gospoduje prevzetna nečimernost, tam zapeljiva ošabnost, tukaj posvetno blago, tam farižejska hinavščina, tukaj pohujšljivo zadržanje, tam gerdi pogovori; če slišimo v eni hiši zaničljivo govorjenje črez vero in božje reči, v drugi zaničevanje katoliške cerkve, božje službe in pobožnosti, o ne pustimo se v takih okoliščinah zapeljati ali oslepiti, ampak rečimo s sv. gorečnostjo: „Tebe o Bog! samega hočemo častiti, tebi samemu služiti.“ Deržimo se ga tolikanj bolj zvesto in skazimo mu toliko večjo čast, kolikor bolj očitno in več ga hudobni svet žali.

Lep vzgled nam vsem je pobožni Tobija. Vsi njegovi sosedi in tovarši so po pregrešem potu malikovanja hodili, zlata teleta za bogove molili, njim v čast kadilo žgali in darovali; on pa čeravno še mlad fantič se je ogibal njihove družbe, kakor nevarne kuge, je sam v Jeruzalemski tempelj hodil in z veliko gorečnostjo pravega Boga molil in častil. O ko bi se pač med nami več takošnih Tobijev znajdlo, ki bi s pogostim obiskovanjem hiše božje in s pobožnim zadržanjem Bogu povernili čast, ktero mu odjemajo hudobni s pohujšanjem, zapeljevanjem, in z drugimi očitnimi grehi, ki so v naših časih navadni.

Glejte tedaj, kakor nobeno zelišče ni tako strupeno, da bi ne bilo za nič dobrega, ravno tako nobeno pohujšanje ni tako škodljivo, da ne bi bilo enemu ali drugemu k poboljšanju; zato pravi sv. Janez Krizostom: „Bog ne bi nobenega grešnika terpel, ko ne bi nič pripomagal k povišanju njegove časti.“ Tedaj hudobni vzgledi grešnikov, ktere moramo med seboj terpeti, povišujejo božjo čast in nas k večji pobožnosti vnamajo.

Če bomo med tem popačenim svetom Bogu zvesti ostali in mu vselej dostojno čast skazovali, tedaj bo naša krona v nebesih enkrat toliko lepša; to vam bom pokazal v

II. delu.

Na svetu ni kraja, kjer ne bi nič hudobnih bilo, pa tudi ni človeka pod solncem, ki ne bi bil bolj k hudemu kakor k dobremu nagnjen; od tega prihaja, da človek nerad in težko posnema, kar dobrega vidi, in da rajši le to stori, kar napčnega vidi; od tega prihaja, da človek tako težko v čednosti in bogaboječnosti stanovitost oстане; od tega pa tudi pride tolikanj lepih priložnosti, da si lahko zasluženje za nebesa pridobimo. Zakaj čim več težav in britkosti prinese pobožnost, in čim več truda in premagovanja potrebuje, tim večje zasluženje ima pri Bogu.

Zato pravi sv. Gregor: „To ni nič tako velikega, nič tako posebnega, nič zasluženja vrednega, če kdo med samimi pobožnimi živi, ker ondi pobožnost nima nobene težave, nobenega napotja; človek, ki nič grešnega ne ve, ne vidi in ne sliši, mora pobožno živeti. Ali kaj velikega, kaj posebnega, kaj zasluženja vrednega je, ako kdo med grešniki pravičen in med hudobnimi pobožen ostane; ako vse, kar bi ga vtegnilo v čednosti zadrževati, s poti spravi; ako vse grešne vzglede, ki bi ga vtegnili zapeljati, zaničuje; ako vse težave, ki bi ga vtegnile na poti pobožnosti stražiti, motiti ali vstaviti, serčno premaga — to je kaj velikega, to je kaj posebnega, to je vredno z nebeškim veseljem poplačano biti.

In tako je res, kar sv. Bernard pravi, da tudi le srednja čednost postane velika in posebnega zasluženja vredna, če se med hudobnimi stanovitno obderži.

Ali mislite, da bi bilo to kaj posebnega, ko bi zdaj le kdo zlato statvo sem prinesel, in nobeden izmed vas je ne bi hotel za svojega Boga spoznati in častiti. Da pa trije mladenči niso hoteli svojih kolen pripogniti, ko so prebivalci celega mesta pred zlato statvo klečali, to je čednost, to je moč vere, katerej se mora celi svet čuditi. Noe, pravi sv. pismo, je bil popolnoma pravičen mož, pa zakaj ga imenuje popolnoma pravičnega? Zato, ker je živel med takimi ljudmi, ki so na Boga celo pozabili in v najbolj gerdih grehih zakopani bili. Ker se Noe ni dal od hudobnih ljudi oslepiti, ne zapeljati, ker je v pobožnosti stanovit in Bogu zmiraj zvest ostal, to je vzrok, da ga sv. pismo hvali in popolnoma pravičnega imenuje.

Tako se tudi mi nikdar ne pustimo od slabih zgledov zapeljati; če vidimo, da nekteri celi dan na Boga ne mislijo, da nobeno nedeljo pridige ne poslušajo in popoldne nikoli h kerščanskem nauku ne grejo, nikar jih ne posnemajmo, ker oni po krivih potih hodijo; če vidimo nektre, ki na cerkvene poste nič ne deržijo, ob petkih in drugih zapovedanih postnih dnevih brez straha meso jejo, ogibljimo se takih, zakaj oni so sovražniki Jezusovega križa. Mi moramo sicer v sredi grešnikov živeti, pa če ne gledé na njihove obljube, prilizovanja, zaničevanja in zapeljevanja svoje dolžnosti zvesto spolnujemo, tedaj bo naša čednost popolnoma.

Če živite med opravičljivi, ki svoj jezik nad vsakim brusijo, nad vsakim vsakoverstne pregrehe vidijo, le nad seboj ne, vsakega slabo sodijo, in med ljudmi zdražbo delajo, ne porajajte jih, deržite svoj jezik za zobmi, da ne bote Boga žalili in ne bližnjega na poštenju in dobrem imenu poškodovali. — Če živite med krivičniki, med goljufi ali odertniki, ki bližnjega odirajo in očitne vnebovpijoče krivice doprinašajo, ne porajajte jih, deržite svojo roko nazaj da se ne bo stegnila k škodi vašega bližnjega. — Če živite med nečistniki, ki nespodobno govorijo in poštena ušesa žalijo, če živite med takimi, ki črez vero, črez cerkev, črez božje reči in črez du-

hovščino zaničljivo govorijo, ne porajajte jih, in če se ne morete od njih ločiti, zadržite se, kakor da ne bi zastopili, kar govorijo ter v svojem sercu k Bogu za gnado in pomoč vzdihujte.

Hodimo tedaj varno, ljubi moji! v naših nesrečnih časih, v katerih je brez števila slabih vzgledov, pohujšanja in zapeljevanja, da po naših močeh ali ustavimo in obranimo, ali zboljšamo in izpolnimo, kar zamoremo. Bodimo serčni in polni zaupanja na božjo pomoč, če se tudi hudobneži norca delajo, in veri, katoliški cerkvi in božjim rečem očitno nasprotujejo. Na tem svetu je setva, v kateri med pšenico tudi ljulika pade, na unem svetu pa nas čaka žetev, in blagor tistim, pravi sv. pismo, ki med jokanjem sejejo, oni bodo z veseljem želi. (Psalm 125, 5.) Amen.

Pridiga za XXVII. pobinkošno nedeljo.

(Kerščanska vera je kvas; gov. L. F.)

„Nebeško kraljestvo je podobno kvasu.“
(Mat. 13, 34.)

V v o d.

Odperl bom v prilikah svoje usta in bom izrekel skrito od začetka sveta; je bilo prerokovano od Kristusa. In naš Zveličar je tako delal. Da bi bile nebeške resnice, ktere je učil, poslušalcem bolj zastopne, jih je povedal v prilikah, ktere so vsi razumeli; zakaj težko se povzdiguje človeški um do takih reči in resnic, ki jih nima vedno pred očmi, če se mu ne razjasnijo s takimi rečmi, ki jih pozna. Zato nam sv. evangelja hranijo toliko lepih prilik.

Dve taki priliki ste ravno kar slišali brati, 1. od ženofovega zerna, II. od kvasa. Ženofovo zerno vam je že manj znano, ker ženofa ali gorsice v našem kraju ne pridelujemo. Zato vam bo tudi ta prilika manj razumljiva. Dosti je, da toliko veste, da je ženofovo zernje podobno deteljnemu semenu, le še drobnejše je in ima neko posebno moč. Vsakemu pa bo znan kvas, vsaj toliko, da ja pozna, in ve, da ga moki primesujemo, kedar hočemo kruha speči. Pač jih je tudi veliko po mestih in po deželi, kteri so že dosti kruha pojedli, pa še ne vedo, kod da pride, kako se naredi, ti pač ne bodo vedeli, kaj je kvas in čemu je potreben.

Pa na take ljudi ni treba gledati, ker oni spijo z odpertimi očmi, in vsi zaspani grejo skoz življenje.

Kaj pa Jezus od kvasú govori? Nebeško kraljestvo je podobno

kvasu . . . To nebeško kraljestvo pa je kerščanska vera, ktero je Kristus z nebes prinesel, in ž njo zakvasil, jo primesil med človeški rod. Kaj hoče in kaj je hotel? Nič drugega, kakor to, da bi kvas njegove vere prešinil vse ljudi, in celega cloveka, naj bi postal okusen, dober kruh, prijeten Bogu in ljudem. To priliko hočem z vami premišljevat, in sicer

1. v čem da je kerščanska vera kvasu podobna,
2. kako se mora kvas zamesiti med 3 polovnike moke, t. j. med 3 moči, ki jih človek ima.

Spoznati moramo, da smo še vse premalo prešinjani od kvasa kerščanske vere, zato tako malo pravega kerščanskega djanja in življenja.

Razlaga.

1. V čem je kerščanska vera kvasu podobna?

Kaj je kvas? Poznate ga večidel vsi; kdor ga ne pozna, temu se ne da dopovedovati, kaj da je. Kvas je sicer tudi le iz moke, pa moka v kvasu je že vsa spremenjena, ni več mrtva, temuč že nekako oživljena. Brez njega ne moremo speči okusnega, zdravega kruha. Vzemi najlepši pšenično ali rženo moko, zamesi jo samo z vodo, in videl boš, da ta peka ne bo za nič, ker terda, težka, ne za zobe, ne za želodec. Ako se pa med testo dene kvas, in se ž njim dobro premesi, čez nekaj časa vsa moka neko čudno moč dobiva, začne vreti, gre kviško, in kruh, ki se speče iz takega zakvašenega testa je okusen, zdrav in rediven. Tedaj je kvas k peki potreben, ker on stori, da se kruh more vžiti, da je dober, okusen, in rediven; potreben je kruhu, kakor je sol potrebna jedi. Od kod pa ima majhen kvas to čudovito moč, da veliko moke ali testa zakvasi; to nam ne gre preiskovati.

Zdaj pa poglejmo, v čem da je kerščanska vera kvasu podobna? V tem, da vera ravno tako dela kakor kvas, t. j. kakor kvas testo prešine, in mu življenje, moč, okus daje, tako mora vera celega cloveka prešiniti, mu mora nekako novo moč, novo življenje podeliti, sicer ostane človek neokusen, neprijeten. Kerščanska vera je tisti kvas, kterege je Kristus z nebes prinesel in ga dal ženi, t. j. svoji cerkvi, da bi ga zamesila med testo, t. j. med ljudi. Kerščanska vera cloveka, ki jo v resnici sprejema v sebe, vsega prestvari in prerodi, vse njegove misli, vse njegove želje, vse njegovo djanje ali um, voljo in celo življenje. To smo videli na apostelnih; kako ponižne so bile njih misli, kako vnete njih želje za Kristusa, kako spodobno in lepo njih življenje. In vsi, ki so v resnici kristjani, ne le po imenu, so ravno tako pobožni v mislih, željah in v svojem življenji. Zakaj jih je pa toliko, ki nimajo nič kerščanskega na sebi? Zato, ker jih kvas kristjanske vere še ni presegel. Zato so njih

misli vse posvetne, njih želje vse nečimerne, njih življenje tako pregrešno.

Kvas mora priti med testo; čem bolj se zamesi, temboljši bo kruh, in kerščanska vera se mora duše, serca in celega človeka polastiti, kedar le po verhu ostane, nima moči. Zakaj si tako togoten, kedar se ti kdo zameri? kvas kerščanskega nauka še ni presegel tvojega serca, kajti Kristus uči: Odpustite in vam se bo odpustilo. Zakaj mislimo samo na posvetno, in zakaj nam je tako malo mar za Kristusa, cerkev, večnost in za svojo dušo? Zato, ker nas še ni zakvasil. Kristusov nauk: Iščite najpopred božjega kraljestva. Zakaj se tako malo ravnamo po zveličanskih naukih našega Gospoda in Odrešenika? zakaj se tako malo varujemo krivice in greha? Zato, ker še nismo v sebe sprejeli pravega kvasú kerščanske vere, ktera nam veli, odpovedati se hudiču in njegovemu djanju, in služiti le Kristusu.

O preljubi! Naj že pogledamo kamorkoli hočemo, povsod se vidi, da nam vsem še manjka kvasu kerščanske vere; ta pri nas le poveršna ostane, noter v naše življenje jej ne pustimo; zato toliko pomanjkljivosti, tod toliko pregreh, zato so naše misli tako prevzetne, zato naše želje in skerbi vse le na ta svet obrnjene, in naše življenje je sv. evangelju le bolj na sramoto. Ali pa sme to tako ostati? Ne; o tem smo vsi prepričani. Če se kvas ne primesi testu, in testo ne gre, krnh ni tečen, ni zdav in okusen; in tako smo tudi mi brez kvasú kerščanske vere, Bogu in ljudem zoperni, neprijetni, nezdravi.

II. Kaj torej storiti? To, kar je Kristus povedal od žene. Žena je vzela kvasú in ga je primesila med tri polovnike moke. Kdo pa je ta žena, ktero Kristus meni? To je Kristusova cerkev, ktera uči in oznanuje sv. vero Kristusovo, deli njegove sv. zakramente. Moka smo pa mi, ki smo poklicani v Kristusovo cerkev. Mi moramo ta kvas, t. j. nauke kerščanske vere najpred v sebe sprejeti, kakor malo kvasu veliko moke zakvasi, tako kerščanska vera čudovito moč ima, ako jej človek ne dela nobenih zaver in over; ona vsega človeka preseže, predrugači, spopolni in poviša, in ga nekako Bogu približa.

Kaj pa pomenijo 3 polovniki moke? Tudi to ima svoj pomen, ker Kristus niti besedice ni zastonj govoril.

Trojna je naša dušna moč, a) um, s katerim reči spoznamo, b) pamet, s ktero mislimo in premišljujemo, c) volja, s ktero izvolimo dobro ali pa hudo. Na 3 strani mora kerščanska vera v v človeku delati, a) prvič na njegove misli, da so vselej spodobne, ponižne, pohlevne; b) na njegovo serce, da le to želi, kar je prav, in Bogu dopadljivo; c) na njegovo djanje in življenje, da se v vseh rečeh ravna po postavi in volji božji. To so torej 3 polovniki moke, med ktere je žena zamesila kvas, misli, želje in djanje vse mora biti kerščansko, Kristus ni hotel, da bi človek njegovo vero le noter

v serce zaperl, ampak on hoče naj bi jo v djanji kazali, po njej živeli, sicer je mrtva in za nič. Zato je tudi svojim učencem enkrat rekel: Kar vam na uho povem, to bote morali iz streh oznanovati. Tudi ni volja Kristusova, da bi se kot kristjane skazali le v cerkvi pri božji službi, zunaj cerkve pa ne. Temuč kristjani moramo biti, po kerščansko se moramo ravnati povsod, doma, in med svetom, v cerkvi in zunaj cerkve kerščansko moramo misliti, govoriti, delati, živeti, da bomo pravi, okusni kruh Kristusov. Do tega nam pa manjka še veliko; kdo bi mogel to tajiti? Pustiti moramo tisto misel, po kateri se le sami sebi dopadamo, tiste želje, s katerimi le samim sebi dobro želimo, tisto djanje in življenje, katero Boga žali, nam pa pogubljenje pripravlja.

Sklep.

Premislite ljube duše! koliko nam še manjka do tega, da smo dober kruh Kristusov. Kvasú Kristusove vere, še nismo v sebe sprejeli, še ga nismo primesili med svoje serce, med svoje misli, med svojo pamet, in dokler tega ne storimo, ne moremo postati dober kruh, kakor se iz samega testa brez kvasú ne more speči okusen, tečen kruh. Žena, t. j. cerkev nam ponuja tega kvasú, mi ga moramo pa sprejeti in omesiti. To ne gre brez dela in truda, ne brez težav in zopernosti. Le pomislimo koliko so aposteljni se zatajevali, koliko se vsi pobožni vojskovali in premagovali; mi bi pa brez vsega truda hotli dobri ali celo popolnoma postati. To ni nemogoče in ne bo nikdar. Hočemo torej biti dobri kruh, skerbimo, da nas prešine kvas kerščanske vere, da pride v naše misli, želje, da viža naše življenje. Amen.

Pridiga za XXVIII. in poslednjo pobinkošno nedeljo.

(Od začetka sodnjega dneva in od sodbe.)

„Gorje grešnemu rodu, s pregreho obloženemu ljudstvu, hudobnemu zarođu, hudodelnim otrokom.“ (Izaija 1, 4.)

Vvod.

Šest tisoč let je že minilo, kar svet stoji, kar Bog nebo in zemljo vzderžuje in ljudem dobrote deli; pa ravno tako dolgo je že, kar človek greši ter vedno svojega Stvarnika žali. Bog nas vabi s svojo milostjo, mehča našo voljo in vnema naša serca, vendar človek

ne opusti greha in noče svojega Očeta v nebesih poslušati. Bog nas svari in opominja, nam kazni napoveduje in nam z večnim ognjem žuga; vendar človek na vse to le malo porajta, se v grehih valja, smeje in norčuje, in želi, da bi zmiraj tako bilo. Ali zastonj je njegovo upanje, prazne so vse njegove misli, zakaj prerok Izaija pravi: „Gorje grešnemu rodu, s pregreho obloženemu ljudstvu, hudobnemu zarodu, hudodelnim otrokom.“ Prišel bo namreč dan sodbe, dan povračila za celi svet, ko ne bo več nobene milosti ter bodo hudobneži grenki žolč pili; prišla bo zadnja ura, ura polna žalosti, ko bode božja strela svet razdjala in grešnika poterla. — Takrat se bodo jokali vsi narodi na zemlji, govori sv. pismo, in od strahu in groze konec jemali, zakaj ta dan bo grozen in strašen, da ga ni bilo enakega od začetka sveta in ga tudi nikoli ne bode; sodba bo strašna in grozna, da bo malokdo obstal in pravičen spoznan. Zatorej poslušajte danes, moji bratje in sestre! posebno vi, ki imate smertne grehe na svoji vesti, opustite svoja grešna dela, opustite svoje grešne želje; zakaj Gospodov dan je blizu, pravi prerok, blizu je in se naglo bliža.

Odprite svoja ušesa, odprite svoja serca in pogosto mislite na strašni začetek sodnjega dneva, katerega vam bom popisal v I. delu; pogosto pa tudi mislite na strašno sodbo, katera vsakega izmed nas čaka in katero vam bom razložil v II. delu.

Poslušajte me, ker k vašemu zveličanju govorim, poslušajte in nikar precej ne pozabite, kar bote slišali. Poprej pa se pripravite!

I. del.

Kdo se ne bi od žalosti tresel, ko bi videl daleč okoli vse hiše v plamenu in dimu? Kdo se ne bi jokal, ko bi videl svoje njive in svoje vinograde globoko s točo nasute? Kdo ne bi milih solz točil, ko bi videl svoje ljube hčere in svoje sinove od rabeljnov neusmiljeno pomorjene? In vendar, ljubi moji! kaj so vse te nesreče proti grozi sodnjega dneva!

Takrat bo vse poginilo, kar na suhem raste, in kar v morji in po vodah živi. Zemlja se bo tresla, skale bodo pokale, drevesa se bodo lomile in hrib bo padal črez hrib. Zverina bo neznano rjula, voda se bo v smerdljivo kri spremenila in hiše in hrami bodo se podirali. Iz oblakov bodo bliski švigali in strele bodo letele, kakor dež, in strašen grom se bo razlegal, kakor hrum erjovečih levov. Solnce ne bo več svetilo, zvezde bodo otemnele ali okervavele in od mesca bo tekla, kakor skrivno razodenje pravi, živa, gorka kri.

To pa je še le začetek britkosti, pravi sv. Marka. Na to bodo začeli angelji trobentati od štirih vetrov, in trobentin glas se bo razlegal po vsej zemlji in črez vse vode: „Vstanite mertvi, bodo vpili, vstanite in pridite k sodbi!“ Pravični bodo z veseljem vstajali

in se na noge spravljali, grešniki pa se bodo bridko jokali, globoko vzdihovali in bi se radi nazaj v temno zemljo pogreznili. Ali znova in strašneje bo spet zabučalo: „Vstanite mrtvi, vstanite in pridite k sodbi!“ In vsa zemlja se bo razklala in vsi grobi bodo se odperli in vse bo oživeło, perst se bo prijel roke, roka rame, rama života, život pa glave. In tretjič in zadnjič bo spet zabučalo: „Vstanite mrtvi, vstanite in pridite k sodbi!“ In prišle bodo vse duše iz nebes, iz vic in iz pekla ter se s svojim truplom spet sklenile.

Ali ah! kolik razloček bo že takrat med njimi! Trupla izvo-ljenih bodo svetila v nebeški lepoti, in zmiraj bodo mlada, pravi sv. pismo, in cvetela kakor palmova drevesa, ki so zmiraj zelena; trupla pogubljenih pa bodo gerda, kakor smertne pošasti, črna kakor saje hudičem podobna. — In tam v dolini Jozafat bodo se vsi narodi zbrali od prvega očeta Adama noter do zadnjega človeka na zemlji; od otroka, ki je v materinem telesu umerl noter do Metuzalema, ki je blizu tisuč let star bil; od revnega pastirja do mogočnega ce-sarja, od najnedolžnejše device do največega razuzdanca; vsi, vsi bodo v dolgi in široki dolini Jozafat čakali Sodnika in sodbe ter strahu in groze koperneli.

In glej! nebo se bo odperlo, kakor blisk, in sodnik Jezus Kristus se bo na oblakih prikazal od milijonov in milijonov angeljev obdan, in z nebeško častjo in lepoto ves ogernjen napolnjen. Pra-vični bodo od veselja roke proti njemu stegovali, grešniki pa se bodo od straha tresli in od sramote se skrivali. Poginili bi radi, pa ne bodo mogli; bežali bi, pa ne bodo vedeli kam; smert bodo klicali, pa smert ne bo marala za nje; v zemljo bi se pogreznili, pa tudi zemlja jih ne bo hotela; ne bo ga pomočnika ne v nebesih, ne na zemlji; ne bo je milosti ne pri Bogu, ne pri ljudeh.

Oh grešnik! takrat boš menda vendar verjel, česar zdaj nočeš verjeti: da ni laž, kar duhovni učijo, in da so tvoji spovedniki resnico govorili; takrat bi se iz serca rad čisto izpovedal, ko bi le mogel spovednika najti; takrat boš Marijo na pomoč klical in an-gelju varhu se priporočal, pa to ti ne bo nič več pomagalo; takrat boš na kolena padel, roke povzdignil in klical in prosil: „Oh Jezus, moj Jezus! nikar me ne pogubi,“ — ali vse bo zastonj. — Tvoj zdaj tako ljubeznjivi Jezus, ki te vsak dan kliče in k sebi vabi, bo takrat tvoj neusmiljen oster sodnik, ki se bo tvojim prošnjam in tvojim solzam le smejal. — Takrat, pravi sv. pismo, boš videl tudi tiste, katere zdaj zavoljo njihove pobožnosti zasmehuješ in se iz njih norca delaš, zato ker pametno živijo, radi v cerkev hodijo, sv. zakramente prejemajo in nočejo v tvoje nespodobnosti privoliti — takrat jih boš videl na desni strani stati med angeli božjimi, in v sercu se boš stresel in globoko vzdihnil: O jes neumež! ki sem se tem posmehoval in jih zaničeval, zdaj pa so med svetniki in bodo toliko veselja vživali; mene pa drugo ne čaka, kakor večna nesreča in neskončno pogubljenje.

Oh grešnik in grešnica! jes vaju še enkrat nagovorim: ali se tako velike stiske vajnega serca kaj primejo ali nič? Ali vaju strašna trobenta sodnjega dneva nič ne gane in nič ne vstraši? Ali se nič ne bojita strašnega gromenja, s katerim bo celi svet na kup padel — nič strašne doline Jozafat, v kateri vaju toliko groze čaka? Ali pri vsem tem nič na poboljšanje ne mislita? Če vaju to ne gane, imam malo upanja, da bi vaju še katera beseda omečila ali na pravi pot pripravila, vendar poslušajta še, kar vama bom povedal v

II. delu.

Tam v dolini Jozafat, sem rekel, v tisti dolgi in široki dolini bodo se zbrali vsi narodi ter z velikim strahom sodbe čakali. Tenka vaga pravice božje bo na sredi stala, pogubljeni od peklenških duhov obdani se bodo na levo vstopili, zveličani pa od angeljev tolaženi, bodo na desno stran peljani. Potem bodo angelji prinesli bukve življenja in pogubljenja, od znotraj in zunaj popisane in od znotraj in zunaj zapečatene, v katerih so vsa naša dobra in slaba dela natanjko zaznamovana. Nobeden jih ne bo mogel odpreti, pravi sv. Janez, kakor samo Jagnje božje, in nihče drugi ne bo iz njih sodil, kakor Jezus Kristus sam. V svoji roki bo držal križ, sv. križ, na katerem je ves človeški rod odrešil in zveličal, in vsakemu posebej bo natanjko povedal, pa tudi ojster račun terjal od vsega, kar je človek storil od prve minute, ko je k pameti prišel, noter do zadnjega zdihljeja v smertni uri; od najmanjše in najskrivnejše misli ravno tako, kakor od najbolj očitnega greha. Takrat se bo pokazala nedolžnost in odkrila se krivica vpričo celega sveta; na dan bodo prišle vse hudobne, nespodobne misli in želje, katerih morebiti nismo nikoli za greh šteli; razglašene bodo vse hudobije, vsa nesramna dela, katera so bila v črni noči in v samotnih krajih storjena.

Koliko je zdaj tukaj mož, katere ljudje za poštene deržijo, tam pa bodo njih zvijače in njih krivice vsem razodete! Koliko je tukaj žen, katere zdajni svet pridne in pobožne imenuje, tam pa bo njih nezvestoba odkrita, in njih grešne zveze bodo vsem očitne postale! Koliko mladenčev se tu nahaja, od katerih se nič slabega ne vé, tam pa bo očitno, koliko hudega so storili, koliko greha so zakrili, in koliko ostudnosti so doprinesli! In koliko je tu deklet, katere si vse prizadevajo, da se ne bi greh izvedel, in v vse privolijo, da le na tihem ostane. Oh, tam pa se bo njihovo sodomitarsko življenje izvedelo, in stariši in bratje in sestre in vsi ljudje bodo njih gnjusobno videli. „Skritemu ostati bo grešniku nemogoče, pravi sv. škof Anzelm, in pokazati se, bo mu neizrečeno težko.“

In ko bo Jezus tako ljudi obsodil, bode sodbo sklenil. Z veseljem obrazom se bo obernil najprej proti izvoljenim na desni strani ter jih s prijaznimi besedami nagovoril, rekoč: „Pridite ljubljeni mojega Očeta in uživajte veselje, ki vam je od začetka sveta bilo

pripravljeno. Veliko ste terpeli zavoljo mojega imena, zaničevani in zasmehovani ste bili, oistro ste se postili in pokorili, božjo besedo ste radi poslušali in sv. zakramente ste vredno prejemali, v ostudnosti niste privolili in nadlogah ste bili poterpežljivi: pridite tedaj v naročje mojega Očeta, ki je v nebesih, tam ne bote več nobene solze točili in ne bote od nikoga zasmehovani, tam ne bo več nobenega terpljenja in nobene žalosti, tam se bote na vse večne čase veselili in vašega veselja vam ne bo nihče več odvzel. — In z veseljem, s svetim petjem se bodo vzdignili in se v nebesa podali.

Ko bodo grešniki videli zveličane v nebesa iti, bodo jeli vpiti in rjuveti, jokati in zdihovati; na tla se bodo vergli in si lase iz glave pulili, k hribom in goram se bodo obrnili in jih za božjo voljo prosili, da bi na nje padli in jih zasuli, zemljo bodo prosili, naj bi se odperla in jih požerla, in smert bodo klicali, da bi prišla in jih pobrala; ali vse bo zastonj in za nje ne bo več nobene milosti. „Poberite se od mene, vi prekleti, bo Sodnik nad njimi zagromel, poberite se v večni ogenj, ki je hudiču in vsem njegovim tovaršem pripravljen. Jes sem vas k sebi klical, pa niste hoteli priti, sem vam pridigarje pošiljal, pa ste jih zaničevali, v nečistosti in pijanosti ste se valjali in na moje besede niste nič porajtali; poberite se torej spred mene v večni ogenj, kjer bo jok in škripanje z zobmi. — In zasijala bo zemlja, pekel se bo odperl in hudobne požerl ter se spet na vekomaj zaperl.

Ljubi kristjani! mislite torej pogosto na to žalostno sodbo, ki grešnika čaka, in dobro vam stojim, da bote veliko manj greha storili. In če vas nobena reč v vašem grešnem spanji ne predrami, naj vas vsaj trobenta sodnjega dneva z zveličauskim strahom napolni. Če pa mojim besedam ne verujete, verujte vsaj besedam sv. Hieronima, ki pravi: „Noč in dan mi sodnja trobenta po ušesih doni in moja prestrašena duša si ne ve kako pomagati.“ Zatorej ne hodite danes iz tega sv. kraja, dokler svojih pregreh ne prekolnete, svoje neumnosti ne objokate in resnično ne sklenete, v prihodnje natanjko po božjih naukih živeti. — Ti pa po nedolžnem zaklano Jagnje božje, usmiljeni Jezus! bodi nam revnim grešnikom milostljiv, usmili se nas, prizanesi nam! Pod tvojim sv. križem iščemo milost in pomoč, o sladki Jezus, obrni se k nam in usliši nas! Amen.

II. pridiga za poslednjo pobinkošno nedeljo.

(Tudi dobra dela bodo na vago pravice božje položena.)

„In tedaj bodo jokali vsi rodovi na zemlji, in bodo videli Sina človekovega priti na oblakih neba z veliko močjo in častjo.“
(Mat. 24, 30.)

V v o d.

Izmed vseh evangeljev, ki se skozi leto beró, ni bolj žalostnega, bolj strašnega, kakor je današnje evangelje, v katerem nam Gospod, Jezus Kristus, znamenja sodnjega dneva naznanja in prerokuje. Na nebu in na zemlji se bodo čudeži godili, in sicer taki, da se bodo vsi ljudje jokali in od strahu in groze konca jemali. Solnce bo otemnelo in luna bo rudeča postala kakor kri, zvezde bodo na zemljo padale, kakor listje z drevesa, ki ga veter sem ter tje maha. Ognjene strele bodo švigale po vsem svetu, in od velike vročine se bodo tajali kameni, skale in gore. Morje bo kipelo in šumelo, kakor truma rjovečih levov in vsa voda se bo v gnjilo in smerdljivo kri spremenila. Vsa zverina bo grozno tulila, ljudje se bodo po skalovji in jamah skrivali in z žalostnim glasom za milost prosili, in trobenta bo bučala od enega kraja sveta do drugega: „Vstanite mrtvi in pridite k sodbi.“ In tam v dolini Jozafat bodo se vsi narodi zbrali in trepetaje na sodbo čakali; tam bodo grehi celega sveta razodeti, tam bo ostra vaga pravice, na katero bodo naša dobra in slaba dela položena in natanjko vagana. Gorje nam, če bodo naša dela prelehka najdena. Kako natanjko bo pravični sodnik naša dela sodil, in kako zlo se nam je bati, da ne bi vekomaj zaverženi bili, to vam hočem danes pokazati, in zato rečem: Ne le od svojih grehov bomo račun dajali, ampak tudi od dobrih del, ktere smo iz zanikernosti zamudili, kar bom pokazal v I. delu; in celo dobra dela, ki niso iz ljubezni do Boga storjena, ne bodo pred Bogom veljave imela, kar bom pokazal v II. delu.

Ta nauk je vsem kristjanom, naj bodo pobožni ali mlačni, jako potreben, zato pričakujem, da me bote zvesto poslušali. Pripravite se.

I. d e l.

„Jes si sicer nisem nobenega greha svest, ali zavoljo tega še nisem pravičen, zakaj Gospod me bo sodil“; tako piše sv. apostelj

Pavelj o sebi — on, ki je ljubezni do Boga gorel in neutrudljivo skerbijo v Gospodovem vinogradu delal; ki je veliko preganjanja in zaničevanja, veliko terpljenja in nadlog zavoljo vere prestal, in vse posvetno blago kot blato zaničeval. Ta zvest služabnik božji pa vendar na koncu svojega življenja pravi, akoravno mu vest nobenega greha ni očitala, da se ne sme za pravičnega šteti, ker Gospod ga bo sodil. Če tedaj tak sv. mož, ki je od svojega spreobrnjenja sem le za Boga in za njegovo čast živel, če se je sv. Pavelj tresel in bal, da ne bi pogubljen bil, kako zamorejo tisti tako mirno živeti, kateri če tudi nobenega očitnega greha ne storijo, pa tudi le malo ali pa celo nič dobrega za nebesa pokazati nimajo? Mar menite, da bote že v nebesa prišli, če se le greha varujete in nič hudega ne storite? Nikar se ne motite; tudi dobra dela so vam potrebna in z lepimi čednostmi morate svoje serce napolniti, ako se hočete kedaj v nebesih veseliti. — Evangeljski hlapec, ki izročnega denarja sicer ni zapravil, pa tudi nič dobička ni pripravil, je bil zmerjan in potem zavržen. In kakšno plačilo, vprašam vas, bote dali delavcu, ki vam sicer nobene škode ne naredi, pa tudi le toliko dela, kolikor se njemu poljubi in ko solnce pripeka, se v senco vleže in lenobo pase? Če ga bote za en dan najeli, gotovo drugi dan ne bote za-nj marali. — Ravno tako bo pravični sodnik vse tiste zavergel, ki zamude dobrih del ne deržijo za greh; kakor drevo, ki sadu ne rodi, bodo posekani in v ogenj verženi.

Komu pa veljajo te besede? Če dandanešnji ljudi pregledujemo, kako se od jutranjega do večernega mraka trudijo in za potrebni živež potijo, kdo bi verjel, da ravno tisti ljudje na svojo dušo in večno srečo pozabijo? In vendar je tako. Poglejte, postavim, lakomnega človeka, kaj on ne stori in kaj ne terpi, da bi kaj bogastva pridobil? Cele noči prebudi, na nevarne vode se podá in strašne šume v ponočni temoti prehodi; če pa je treba k sv. meši iti, mu je pot kmalu predolga; če je treba božjo besedo poslušati, se že boji, da mu ne bi zima škodovala in ko bi kakega bolnika obiskal, misli, da bi s tem vse svoje dolžnosti zamudil. Ko bi pa smert ponj prišla, kaj mu bo ostalo? Pest minljivega denarja, za katerega se bo zlahta pipala, za nebesa pa ne bo imel nič pokazati.

Poglejte nekterega hišnega očeta, kakošne skerbi ima, da bi svoje otroke dobro omožil in jim veliko premoženja zapustil; ali da bi jim božji strah v serce zasadil, da bi jih pobožnosti navadil, na to še ne misli, in zato ga bodo na sodnji dan njegovi otroci tožili, da so po njegovi malomarnosti nesrečni postali. Tako tudi marsiktera mati svojim hčeram lepo obleko omišljuje in sama ne ve, kaj bi že počela z njimi, da bi jih boljše omožila, pa ne pomisli, da jim vse to nič ne pomaga, če je čistost duše že prodana, če je njih nedolžnost že zgubljena. Le eno, ljuba mati! je potrebno: za dušo skrbeti; če si to pozabila, boš enkrat težek odgovor dajala.

Oglejmo si še sploh vse posvetneže: nečimernega veselja ni-

majo nikoli zadosti, in svojemu popačenemu truplu ne morejo nič odreči; ali če je treba sv. zakramente prejeti, se komaj v letu enkrat ali k večjemu dvakrat pripravijo zato, in še takrat Bog ve kako? Kako milošnjo dati ali si kak post naložiti, jim je že prevelika težava, in tako jim preteče leto za letom, s praznimi rokami bodo stopili pred sodnji stol Jezusa Kristusa, da bi odgovor od svojih duš dali. Kako bodo takrat obstali? — Zatorej, ljubi moji! nikar ne recite: Kaj pa je, če sv. mešo ali pridigo zamudim ali opustim ali ktereга posta ne držim, saj se lahko spovem in Bog mi bo grehe odpustil.“ O nikarte se goljufati, zakaj kar je enkrat zamujeno, je vekomaj zamujemo, in čeravno vam bo kazni odpuščena, vendar ne bote nobenega plačila dosegli. Delajte torej, dokler je dan, ker kmalu bo noč nastopila, ko ne bote več delati videli. — Da vaša dobra dela ne bodo zaveržena, moramo jih vselej iz ljubezni do Boga in iz dobrega namena storiti, kar vam bom pokazal v

II. delu.

„Gorjé tudi hvalevrednemu življenju, pravi sv. Avgustin, če ga bo Bog brez milosti sodil.“ Če tedaj najpobožnejši človek v božjih očeh ni brez madeža, če najbolj popolna čednost ima svoje senčne strani, kakošna žalostna sodba se bo še le čez hinavce izrekla? — Oh ljubi moji! kedar bo Bog, ki serca in obisti spregleda, naša dobra dela pregledal, koliko bode teh zaverigel, na ktere zdaj toliko držimo in si toliko o njih domišljujemo? „Vagal sem te, pa si prelahel“, bo rekel Gospod marsikteremu, ktereга ljudje častijo in hvalijo in tako rekoč nad zvezde povzdigujejo, zakaj on ne gleda na gladko lice in rudeče ustnice, ne na židano obleko in zidano hišo, ampak le na čednost serca in na pošteno zadržanje — to njemu dopada.

Gorje tedaj na sodnji dan vam, hinavci in farizeji, ki se postite, kakor sv. pismo pravi, po svoji volji, ne pa po volji božji in na zunaj ostro živite, skrivaj pa svojemu poželenju vse privolite. „Jes poznam vaša dela, bo rekel Gospod; vi mislite, da živite, pa ste mertvi.“

Gorje na sodnji dan vam le na videz pobožni kristjani; vi sicer molite in v cerkev hodite, ali vaše serce ne ve nič za Boga, s svojimi rokami obirate sv. roženkranc, s svojimi ustmi pa dobro ime svojega bližnjega jemljete, k sv. meši radi hodite, pa ne da bi spomin Jezusove smerti obhajali, temveč le zato, da se morete pokazati, da svoje oči pasete ali morebiti iz gole samopridnosti, da bi vas ljudje za pobožne in bogaboječe držali. „Jes poznam vašo hinavščino, bo rekel Gospod, vi mislite kaj zasluženja imeti, pa bote le kazni dosegli.“

Gorje tisti dan vam, napčni spokorniki in spokornice! ki ste tolikrat serčni kes svojemu spovedniku obljubili in resnično pobolj-

žanje obetali, da ste odvezo dobili, — vaša nespokornost bo pri sodbi očitna postala, in vse odveze vam ne bodo nič pomagale, ampak vas še globlje v pogubljenje vlekle. To velja tudi vam, nesrečne duše! ki iz sramožljivosti pri spovedi svoje grehe zamolčite, se boljše delate, kakor ste v resnici; ki smertne rane vaše duše zakrivате in navlašč tako govorite, da vas spovednik ne bi zastopili ali ne slišali; v pričo celega sveta bo Bog vašo hudobijo odkril in vsem narodom vašo nagoto pokazal. „Jes sem videl vaša dela, bo rekel; vi mislite, da bote živeli in se zveličali, pa bote med mertve in pogubljene štetí.

Jes poznam vaša dela, bo rekel Gospod tudi svojim namestnikom, ki sv. skrivnosti naše vere grešnikom delijo brez razločka, ali iz prevelike gorečnosti nobene milosti nimajo; ki so podobni pobeljenim grobom, in mesto da bi s svojim zgledom svetili, le dim in temoto delajo.

Z eno besedo tedaj: vsa naša dobra dela, ki niso iz dobrega namena ali iz ljubezni do Boga storjena, bodo na sodnji dan zaveržena, in veliko takih, ki zdaj mislijo, da imajo obilno zasluženja za nebesa, bodo ravno tako sodbo slišali, kakor jo je kralj Baltazar slišal: „Tvoja dela so prešteta, vagana in prelehka najdena, zato boš zaveržen.“

O strašna sodba! zavoljo ktere so največi svetniki trepetali, zavoljo katere je spokorni David milo vzdihoval in prosil: „Ó Gospod! nikar me ne sodi po svoji pravici, zakaj pred tvojim obličjem ne bo nobeden pravičen najden.“ Če vas torej nobena reč od grešnega pota ne more odverniti, naj vas vsaj misel na sodbo božjo prestraši, in če vas nobena resnica k pokori ne nagne, naj vsaj trobenta sodnjega dneva vaše grešne kosti pretrese; zakaj ura bo iztekla, dan se bo nagnil in nit našega življenja se bo v kratkem vtergala; in tedaj bomo stopili v večnost pred Jezusa Kristusa, pred katerim se angelji tresejo in vse nebeške moči trepečejo, in kdo bo pred njegovim obličjem na sodbi obstal? Prerok David pravi: Le tisti, ki ima čisto serce in nedolžne roke. Amen.

Pridiga za god vseh svetnikov.

(Vsak človek se lahko zveliča.)

„Veselite in radujte se, ker vaše plačilo
v nebesih bo obilno.“ (Mat. 5, 12.)

V v o d.

Tako, kakor Jezus svoje učence in aposteljne, še nobeden oče svojih otrok ni ljubil; ker on jim je vse naprej povedal, kako se jim bode godilo, kaj bodo zavoljo njegovega imena terpeli in kako bodo njih ljudje sovražili in zaničevali; kakor razbojnike in jetnike bodo jih po kajhah vlačili in od enega mesta do drugega preganjali, ali zavoljo tega naj nikar ne žaljujejo; rekel jim je: „ne bojte se ljudi, kateri truplo umorijo, duše pa umoriti ne morejo, ampak tistega se bojte, kateri zamore truplo in dušo vekomaj zamoriti, — in spet jim je rekel: „Veselite in radujte se, ker vaše plačilo v nebesih bo veliko in obilno.“

Tako rečem tudi jes vam, ljube pobožne duše, ktere po ozkem potu proti nebesom hodite; ne bojte se hudobnežev, kateri vam žalost delajo, in nikar zavoljo tega od pravega pota ne odstopite; Kristus svojim služabnikom ni obljubil mehkega življenja, tudi ne bogastva ali premoženja, ampak le terpljenje. Zatorej tudi vi nikar ne žalujte, ampak veselite se, zakaj v nebesih vas čaka veselje, kterega oko ni videlo, nobeno uho slišalo in nobenega človeka serce zapopadlo. Tam že prebivajo naši rajni bratje in sestre, ki so nekdaj med nami na zemlji živeli in veliko terpeli, zdaj pa z nebeško svitlobo obdani pred božjim tronom stojijo in iz čistega studenca večno veselje pijejo. Tje bomo enkrat tudi mi prišli, če bomo le po njihovih stopinjah hodili in jih v svojem življenju zvesto posnemali. In ker dobro vem, da vi vsi, ki me tukaj poslušate, imate serčne želje, enkrat božje obličje gledati, hočem vam danes, ko veseli god vseh svetnikov praznujemo, tudi veselo resnico oznaniti in razložiti, namreč, da se človek lahko v vsakem stanu zveliča, ako le hoče, da torej tudi mi vsi lahko v nebesa pridemo, če le tako živimo, kakor nas naša sv. vera uči. To je vesel nauk, zato pa tudi želim, da bi ga z veseljem poslušali.

Razlaga.

Dvojne sorte ljudje so na svetu, ki sami sebe in druge slepe in motijo in od nebes napačne misli imajo. — Nekteri menijo, da drug ne pride v nebesa, kakor tisti, ki svojo kri za vero prelije, ali

kdor se od drugih ljudi odloči in po samotnih puščavah ostro živi ter si vsako tudi nedolžno veselje odreče, zmiraj žejo in lakoto terpi, in cele dni in noči v molitvi doprinaša; kdor zmiraj brez vsega najmanjšega greha živi, svoje truplo pogostoma biča in ni nikoli veselega serca. Kdor ima take misli, se je jako zmotil, nima pravega zapopadka od naše sv. vere in je podoben vernikom, ki so svoje bogove za grozovitneže imeli in se jih bali in pred njimi tresli, kakor pred rabeljni; naš Bog pa je Bog ljubezni, ki nas ljubi in želi, da bi vsi ljudje zveličani bili; ki je svojega edinorojenega Sina na svet poslal, da ne bi nobeden pogubljen bil, ki vanj veruje in njegove zapovedi derži. Če tedaj vse božje in cerkvene zapovedi natanjko deržite in svoje dolžnosti zvesto spolnujete, smete gotovo upati, da bote v nebesa prišli, če tudi še nobenega čudeža niste storili, in če tudi v puščavi ne živite, kakor puščavniki, in si včasih tudi kakošno nedolžno veselje privolite.

Pa kaj bi o tem veliko govoril, ker v naših mehkužnih časih se takih kristjanov silno malo ali celo nič ne najde; veliko večje pa je število tistih kristjanov, ki ozko in ternjevo pot proti nebesom razširjajo in gladijo ter vedno vpijejo, da v nebesa ni tako težko priti, kakor božji namestniki učijo, da Bog ne zahteva, naj bi človek svoje hudo nagnenje zmiraj krotil, v vedni vojski živel in si nikoli nobenega posvetnega veselja privoščiti ne smel.

Oh, ljubi moji! varujte se takih ljudi in ne pustite se od njih zapeljati; zakaj njihove besede so sicer lepe in prijetne, pa grozno globoko ranijo, „njih gerlo je odpert grob, pravi sv. pismo, s svojim jezikom goljufno ravna in pod njihovimi ustnami je modrosov strup.“ Tako široka pot v nebesa gotovo ni, kakor oni pravijo in večno življenje se gotovo tako lahko ne doseže, kakor oni učijo, zakaj nebeško kraljestvo silo terpi, pravi Jezus, in le silni bodo ga dosegli.

Nikar torej ne mislite, da je za nebesa že zadosti, če ob nedeljah in zapovedanih praznikih sv. mešo slišite in pridigo poslušate, da ob dobro ime ne pridete; če svoje vsakdanje molitve brez pobožnosti opravljate; če vsako leto enkrat ali tudi dvakrat k spovedi in k sv. obhajilu greste, ker je taka navada; če dolžnosti svojega stana sicer spolnujete, pa le zato, da bi svoje premoženje pomnožili; če revne in uboge sicer tolažite, pa jim nikoli nič ne daste; če bogastva in premoženja sicer ne želite, pa vendar s svojim stanom nikoli zadovoljni niste; če se varujete pijanosti, nečistosti in goljufije, pa vendar nad svojimi pregrešnimi mislimi imate veliko veselje — vse to še ni zadosti, da bi v nebesa prišli, in če tako ravnate, znajdete se še daleč od zveličanskega pota.

Ker bi me pa zdaj vtegnili vprašati: „Kdo pa bo tedaj v nebesa prišel, če tak človek nima nobenega upanja?“ vam na to odgovorim: Tisti kristjan, ki božje in cerkvene zapovedi zvesto derži in dolžnosti svojega stana natanjko spolnuje, kateri svojemu

bližnjemu nobene krivice ne dela, in tudi nobene nevoščljivosti do njega v svojem srcu nima; kateri je na duši in truplu čist in sramožljiv, v sreči trezen in ponižen; s kratka: tisti kristjan, ki še ni svoje kerstne nedolžnosti zapravlil, ali če jo je že zapravlil, je vendar vredno pokoro storil — tisti je prijatelj in otrok božji, tisti je pravičen in bo v nebesa prišel.

Iz tega lahko spoznate, da zamore človek v vsakem stanu zveličan biti, če le svoje dolžnosti zvesto izpolnjuje, naj bo kmet ali gospod, hlapec ali dekla, bogat ali reven, oženjen ali neoženjen. In če mi v življenje svetnikov le nekoliko pogledamo, bomo se tudi tega hitro prepričali. — Sv. Blaž je bil postavim pobožen črednik; pri živini je v veliki revščini svoje dni preživel, pa Bog ni gledal na njegovo revno suknjico in ga je kralja v nebesih poveličal in kronal. — Sv. Izidor je bil kmetski hlapec ter si je s terdimi žulji svoj kruh služil, in je veliko preganjanje prestopal, ali on je vse voljno poterpel, sveto živel in sveto umrl. — Sv. Lila je bila kmetiška deklica in v velikih nevarnostih zapeljevanja, ali ona je serčno premagala vse skušnjave, svojo nedolžnost ohranila ter deviško krono prejela. — Pa zakaj bi vam še več vzgledov navajal, saj sami dobro veste, da so vsi aposteljni bili revnega in nizkega stana, ki so si z ribjim lovom svoj kruh služili in po nevarnem morju se trudili, ali ker so Boga zmiraj pred očmi imeli, zato jih je Jezus za svoje učence izvolil, jih po cem svetu poslal in vsem narodom za učnike dal.

Nikar torej ne bodite žalostni, ljubi moji prijatelji! če ravno ste prosti kmetje in od marsikterega neumneža zaničevani; Bog gleda tudi na vas z milostljivim očesom in vas ljubi in rad ima, če le po njegovi volji živite; zakaj on ne gleda na imenitnost osebe, ne na gosposko suknjo, ampak njemu je pošten kmet tisučkrat ljubši od razuzdanega gospoda. Za vse težave, ktere tukaj terpite, bote tam v nebesih plačilo dobili in se svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.

Tam ne bo več bolezni, ne težav, ne žalosti; tam se bodo vse rane zacelile, vse solze posušile, in smert vas s svojo koso ne bo več dosegla. Starost se bo tam spet omladila in žalost razveselila; tam ne bo več sovražnikov, ki bi nedolžne preganjali, ampak vsi se bomo ljubili in kakor dobri otroci enega očeta skupaj prebivali. Tam ne bo več zapuščenih ubožcev, ki bi zdihovali; angelji božji bodo jim stregli, vsega bodo zadosti imeli in Bog sam bo solze iz njihovih oči izbrisal in jim za vsako po nedolžnem prelito solzo morje veselja odločil. Amen.

II. pridiga za praznik vseh Svetnikov.

(Kako so svetniki v nebesa prišli? Gov. J. A.)

„Potem sem jih videl veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev in jezikov, stati pred sedežem in pred jagnjetom.“
(Skriv. razod. 7, 9.)

V v o d.

Kerščanski poslušavec! Ali si že katerikrat gledal v tihi noči proti jasnemu nebu? ali si videl blesketati se brez števila zvezd? ali te ni ta pogled presunil, ali ti ni bilo tako čudno, tako dobro pri srcu? Ali nisi sam pri sebi zdihnil in rekel: O kako mogočen, kako prečuden je Bog v svojih stvarih! O kako lepo je tukaj gori!

Ja res, lepo, sprelepo je sinje nebo z brezštevilnimi zvezdami v jasni noči; ali še lepši, brez primere lepši so prave nebesa, v kterih se zvezdam enako svetijo izvoljeni božji: — Kakor se pa skozi leto in dan ne kažejo zmiraj tiste zvezde, tako se tudi v katoliški cerkvi verste različni prazniki svetnikov; kakor učeni še zmiraj kako novo zvezdo iznajdejo, tako tudi cerkev še vedno nove svetnike razklicuje; kakor se nekatere zvezde bolj svetijo memo drugih, tako tudi nekteri svetniki večji čast uživajo; in kakor učeni nikoli vsih zvezd spoznali in imenovali ne bodo, tako tudi cerkev vseh svetnikov ne pozna — od tavžent izvoljenih še imenov ne ve. Tam stoje pred sedežem božjim svetniki iz vsih narodov in rodov, kakor jih je videl sv. Janez v skrivnem razodenji, ki piše: „Potem sem jih videl itd.“ Kakor v samotnem gozdu še marsiktera cvetica nepoznana cvete, kakor je v gorah še marsikter zaklad, marsikter biser na dnu morja skrit; tako je tudi med izvoljenimi božjimi marsikter svetnik, kterega cerkev ne pozna. Ker bi pa vse rada častila, vsem se rada priporočevala, zato obhaja danes god vseh svetnikov, znanih in neznanih, imenovanih in neimenovanih. — Kdo bi se tedaj tega praznika s cerkvijo ne veselil? Kako bi se ga ne veselili, ker upati smemo, da je med izvoljenimi v nebesih lahko, ja gotovo tudi marsikter naših sorodnikov in znancev, ki so se ali v gnadi božji in popolnoma očiščeni od nas ločili, ali pa, kterim smo že mi z molitvijo in daritvijo sv. meše iz vic pomagali? O ko bi nam bilo dano s sv. Janezom ali pa s sv. Pavljem zamaknjenim biti v nebesa, ko bi zagledali tam med trumo izvoljenih marsikterega naših znancev in prijateljev stati pred sedežem in jagnjetom; o kako bi se zavzeli, kako bi se razveselili? Gotovo bi se v nas želja vnela, kmalo biti pri njih in marsikter bi berž poprašal: „Ljubi

starši! ljubi otroci! ljubi brat! ljuba sestra! ljubi znanci! povejte nam kako ste vi semkaj prišli? povejte nam, kaj nam je storiti, da tudi mi pridemo k vam, da bomo zmiraj pri vas, da se nikdar ne ločimo od vas?

Ljubi poslušalci! Te sreče, da bi bili v nebesa zamaknjeni, pač tukaj ne moremo pričakovati; ali na to vprašanje, kako so svetniki v nebesa prišli in kako tudi mi lahko pridemo, nam sv. cerkev v imenu svetnikov danes odgovarja, ko pravi: Svetniki so v nebesa prišli,

1. ker je Bog hotel

2. ker so sami hotli. — Prosim za poterpjenje.

Razlaga.

1. Kaj je volja božja? Bog hoče, da bi vsi ljudje zveličani bili, da bi vsi k spoznanji resnice prišli. — Da bi mogli zveličanje doseči, dal nam je potrebnih pomočkov: dal nam je pamet — ga spoznati; dal nam je prosto voljo — njegove zapovedi deržati. In ko je človek grešil, je Bog še zmiraj hotel, da bi zveličan bil; zato je svojega Sina poslal na svet, zato je Jezus Kristus terpel in umerl in nam s svojo smertjo nebesa odperl, nas večnega pogubljenja odrešil. In ker Bog ne ve, da smo slabi, da bi iz svojih moči ne mogli zveličani biti, nam zato daje svojo pomoč, svojo gnado. — Kje pač je Marija dobila moč, da je bila brez izvirnega greha spočeta in celo življenje vsacega tudi najmanjšega greha obvarovana? Kje so aposteljni dobili pogum, da so za Kristusa sramoto, kazen, smert terpeli? Kje marterniki serčnost, da so za vero svoje življenje dali? Kje spoznovanci čudno krepost, da so vse zapustili ali pa v sredi hudobnega sveta nepokvarjeni ostali? Kje device veliko-dušnost, da so se svetu odpovedale in čistost vedno ohranile? Kje svetniki in svetnice vseh stanov popolnomost kerščanskega življenja, s katerim nam svetijo? — To vse je storila gnada in milost božja. Milost božja je storila iz Savlja Pavlja, iz grešnika Avguština svetnika. In ta gnada je vsem na ponudbo, vsak jo lahko toliko dobi, da je lahko zveličan. To je bil od nekdaj nauk katoliške cerkve. Tedaj je res, da Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani, in on gotovo ni kriv, če kateri zveličan ne bo! Zakaj k zveličanju ni zadosti, da samo Bog hoče; ampak človek mora tudi sam hoteti.

2. Kdor tedaj hoče zveličan biti, mora tudi z gnado Božjo delati. Bog vsakemu potrebne in zadostne gnade k temu ponuja; človek pa, ki prosto voljo ima, jih lahko rabi ali pa tudi zametuje. Kdor pa ponujanih gnad sprejeti in rabiti noče, tak naj pogubljenje sam sebi pripiše. To je ravno tako kakor če bi kdo v nevarnosti bil, da bi vtonil, pa noče roke zgrabiti, ki se mu ponuja. Ali ni tak sam kriv, če utone? Ali pa če kdo v temni noči po neznanih krajih hodi, pa noče baklje, katero mu dobri ljudje ponujajo, kdo je

kriv, če v brezdnno pade in se ubije? Tako si je tedaj vsak sam kriv, če zveličan ne bo, ker z gnado božjo delati noče. Kdo je bil kriv, da je Bog Izraelce, Jude zaverigel? Bog gotovo ne, ker jih je vodil kakor otroka, svaril in učil in clo svojega Sina jim poslal; krivi so bili sami, ker so vse opominjevanja zametavali in Sina božjega križali. Kdo je bil Kajnu, Judežu, levemu razbojniku, farizejem pogubljenja kriv? Ali ne sami, ker so priložnost imeli spoznati in poboljšati se, pa niso hotli?

Nasproti pa vidimo, da so vsi tisti, ki so glas božje gnade poslušali in ž njo delali, zveličanje tudi res dosegli.

Če prebiramo življenje svetnikov, najdemo, da so se z božjo gnado serčno zoper greh vstavljali, da so iz ljubezni do Boga svet in premoženje zapustili, pregrešnemu veselju se odrekli; vidimo, da so v sredi med hudobijami pobožno živeli; najdemo jih stanovitne na kraljevih dvorih in v revnih kočah, med svetom in v samostanih, med bogatimi in med berači. Iz tega vidimo, da nam nobeden stan v nebesa ne brani, da le z gnado božjo delamo, ki nas kliče in podpira. Glejte Jezus je aposteljne poklical in rekel: Pojdite za mano — in so precej šli! Poklical je Savlja in precej je bil pripravljen, rekoč: Gospod, kaj hočeš, da storim. Poslušala je glas vabilne gnade Madgalena, poslušal Peter, poslušal desni razbojnik, poslušal Avguštin in toliko drugih nedolžnih in spokorjenih duš! Poslušali so gnado, niso se jej ustavljali, ž njo so delali in zato so tudi zveličanje dosegli!

Sklep.

Stopimo se tedaj še enkrat v duhu med izvoljene božje in prašajmo se prav resno, ali hočemo enkrat njih sreče deležni biti? Ali hočemo zares enkrat zveličani biti? — Ljubi moji! lahko smo, če le sami hočemo. Vsaj ste slišali, da nam Bog ne brani, da nam še le s svojo gnado pomaga, če le ž njo delati hočemo. — Ali kaj? V nebesa bi pač radi vsi prišli, le delati za nebesa nočemo.

Glej kristjan, ti bi rad zveličan bil, pa se guadi božji vstavljaš!

Ti bi rad zveličan bil, pa se grehu ne odrečeš!

Ti bi rad zveličan bil, pa najdražji, kar imaš; nedolžnost, poštenje, mir in zveličanje za grešno veselje prodajaš!

Kristjani! če hočete res zveličani biti, od kod pa potem toliko krivic, toliko goljufij, toliko nerodnost, toliko sovraštva med vami? O le spoznajmo; zveličani bi radi bili, le storili bi nič ne radi za nebesa! Pregovor pravi: Za lase nobenega ne vlečejo v nebesa; kdor sam noče, tudi prišel ne bo. Nebeško kraljestvo silo terpi in le silni ga bodo nase potegnili. Tudi to ne velja, svetu služiti, zraven pa kaj malega za nebesa storiti. Polovičar ni za nebesa. Kdor roko na drevo položi, ne sme nazaj gledati, in sv. Janez pravi, da bo Bog mlačnega iz svojih ust izpljuval! Teraž danes vsak reci sam

pri sebi: Jes hočem zveličan biti, hočem pa tudi za zveličanje kaj storiti! in gotovo bo zveličanje naše, ker Bog vsacemu gnado da, kdor le sam zares hoče. Amen.

Prídiga za dan vseh vernih duš.

(Kaj nam grob kliče? Gov. A.—st.)

„Pojdi na svoj dom.“ (Mat. 9, 6.)

Vvod.

„Pojdi na svoj dom.“ Te besede, ki jih je Jezus nekemu mertvoudnemu, ki ga je ozdravil, govoril, so veliko pomenljive — so žalostne, britke, in tudi strašne. Zakaj? bote vprašali; to je še clo veselo, če se človek v svojo hišo, ki jo je bolen zapustil, pa zopet zdrav poverne, kakor ta mertvoudni. Res vesele so te besede, če jih tako vzamete, kakor se glasé. Jes pa jih vzamem v duhovnem pomenu, in potlej najdem v njih vse nekaj družega — nekaj prav žalostnega in nič veselega. „Pojdi na svoj dom“, pravi Jezus vsem grešnikom. Na kateri dom? Na to odgovori Job: „Vem, da me boš smerti izdal, kjer je vsakemu živemu hiša pripravljena.“ (Job 30, 23.) Torej besede Jezusove vzamem v tem pomenu: Pojdi na svoj dom, pojdi v tisto hišo, v katero se boš moral po smerti preseliti, v tisto ozko hišo, ki se grob imenuje, v katerem po dokončanem pozemeljskem popotovanji tvoje truplo počivalo bo. Vidite torej, preljubi moji, tako govori Gospod z unimi besedami; ali nimam torej prav, ko terdim: da te besede Jezusove so žalostne, britke, in tudi strašne?

Danes obiskujemo grobove naših ljubih; zatoorej vam hočem to hišico, grob, v kterega bodo naše truplo pred ali pozneji položili, bolj natanjko popisati, in vam povedati, kaj nas uči. Pripravite se!

Razlaga.

Mi smo umerljivi ljudje, in prej ali pozneje bomo morali ta svet zapustiti, in v ozko slabo hišico se preseliti, ki v dolgosti, širokosti, globokosti in visokosti le nekatere čevlje meri. In ta hišica ima grozopolno ime: grob! Morebiti še nobeden zmed vas groba natanjko pregledal ni, dasiravno si v življenji vse prizadevamo, da pripravno, spodobno, hišo za svoje stanovanje najdemo. Vendar je pa za kristjana, kateri modro ravnati hoče, dobro in potrebno, da

ve, kakošna bo prihodna hiša za njegovo truplo. Zato poslušajte, kako nam sv. Krizostom grob popisuje: „Pojdi tje, moj kristjan, k grobu, pravi on, in preišluj prah, pepel, črve, in — zdihtuj! Poglej, kako uno mrtvo truplo najpoprej zarumeni, in potlej začrni. Potem se prikaže na celem truplu bela in nagnusna gnjiloba, in slizast, smrdljiv gnoj teče iz njega, in kaplje na zemljo. Pri tej trohnobi se potlej zaredi veliko červov, ki se ravno od tega mesa žive. Lica, žnabli in lasje eden za drugim razpadejo; najpoprej rebra, potlej roke in noge zgubé meso. Ko so červi vse meso povžili, se poslednjič sami eden drugemu pojedó: in poslednjič od trupla nič drugega ne ostane, kakor smrdljive kosti, ki se sčasoma odločijo, in glava od trupla odpade.“

Tak, preljubi moji, je grob, prihodna hiša za naše telo. Čeravno vas je ta kratki popis z grozo in studom napolnil, je vendar grob šola za nas, kjer veliko imenitnih nauk dobivamo, in sv. Krizostom si ni želel druge lece ali prižnice, kakor pokopališče, kjer bi stojé nad mrtvimi trupli besede zveličanja oznanovati mogel.

Kaj nas torej grob uči?

1. Grob nam kliče: Vi človeški otroci, ki ste prah in pepel, spomnite se, in nikar ne pozabite, da se bote v prah in pepel spremenili.

„Povernil se boš v zemljo, iz ktere si vzet, je rekel Bog Adamu in vsemu njegovemu zrodu, prah si in v prah se boš povernil.“ (I. Mojz. 3, 19.) Tej postavi, da umreti moramo, smo vsi podverženi. Za vse ljudi, ki so pred nami živeli, in za veliko tistih, ki so z nami živeli, je poslednja ura že prišla, je že odbila: pa tudi zame in za-te, in za vsakega zmed nas bo prišla. Ali bo danes ali jutri, ali bo tako in tako prišla, tega ne vemo; da bo pa prišla, to je gotovo, in tako gotovo, da nad tem clo nič dvomiti ne moremo. — Grobe kopljejo za naše starše, žlahtnike, prijatlje in znance in jih spet zasujejo: pa tudi za-me in za-te bodo jamo skupali, in moje in tvoje truplo va-njo položili, in z merzlo zemljo zagernili. V stoléh te cerkve so pred 50 leti drugi ljudje sedeli, zdaj sedite vi; ko bo preteklo spet 50 let, bodo drugi v njih sedeli, zmed vas jih bo — morebiti komaj še 5 tukaj najti. — Solnce izhaja, solnce zahaja; ljudje so rojeni in merjejo: versta bo tudi na nas prišla. Kakor smo v življenje stopili, vsak ob svoji uri, tako bomo tudi iz njega stopili, vsak ob svoji uri: tudi mi bomo umerli! To je prvi nauk, ki se ga v šoli groba učimo.

2. Drugi nauk, ki nam ga šola modrosti — grob daje, je ta: Nečimerno in minljivo je vse časno premoženje, vsa posvetna čest, imenitnost, lepota in veselje. V grobu je vsega tega konec, in clo nobenega spredika pred drugimi tam najti ni, zakaj prah za reveža in bogatina, imenitnega in priprostega, kralja in podložnega nobenega razločka ne kaže. V grobu so si vsi enaki: prah, nagnjusni červi, smrdljiva gnjiloba, suhe kosti — to

je zapopadek vseh grobov, in najmogočnejši kralj, najbolj cveteča lepota, najbolj učena glava in največi bogatin v svoji trohnboli ravno tako gnjusobo vzbujajo, kakor najrevnejši berač.

Ko je sv. Avguštin s svojo pobožno materjo Moniko prišel v Rim, in je tam cesarjev grob ogledoval, obhajala ga je groza, ko je videl, kako so po mertvem cesarjevem truplu červi lezli, in se od njegovega mesa živeli. Oh, mati, je zdihnil, kje je cesarjeva lepa telesna postava? kje njegove veselice? kje cesarjev tron in poslopje? kje so imenitnosti in visokosti tistega, ki ga je še pred kratkim časom svet častil, in se pred njim tresel? Moj sin! je rekla pobožna mati, grob vsej imenitnosti, vsemu veselju, vsemu gospodovanju konec naredi. Zato naj se človek nikoli ne povzdiguje, nikoli naj ne hrepeni po pregrešnem veselji, nikoli s svojim telesom pregrešno ne ravna.

3. Tretji nauk, ki nam ga grob daje, je: Nespametno je, na mlado moč se zanašati, zakaj tudi mladost pred smertjo varna ni. Naj bi zapela angeljeva trobenta in poklicala vse na naših pokopališčih pokopane iz grobov: gotovo bi videli več mladih, kakor starih. Pač renične so besede pravičnega Joba: „Človek od žene rojen le malo časa živi. Kakor cvet se prikaže, in vsahne, in zgine, kakor senca.“ (Job 14.) Ja najrabi ima smert mlade ljudi, najrabi pobira take, ki si obetajo dobrega življenja, ki duhtajo za več let naprej, kako bodo to in to še izpeljali in dognali, in se veselé že naprej svoje sreče. Pa marsikomu se prigodi, kakor unemu mladenču v Parizu. Njegov prijatelj je sklenil v kloster iti, in skerbeti za svojo dušo. Hotel je pa tudi njega pregovoriti, naj bi šel z njim; pa mladenec mu je odgovoril, da se hoče poprej še dohtarstva izučiti, in potlej še le pojde v kloster. Ko je pa drugo jutro prijatelj prišel klicat ga v šolo, je bil mladenec že mertev.

Ljuba mladina! nikar si ne obetaj dolzega življenja. Tako upanje goljufa le prerado. Ne živi razuzdano, ne odkladaj skerbi za dušo na svoje stare dni. Misli, kakor nek mladenec, od kterega se bere, da je šel v kloster, ondi se za smert pripravljat. Njegov oče, kteremu to ni bilo po volji, je šel k njemu, in ga na vso moč skušal pregovoriti, naj bi šel nazaj domu, pa med svetom živel. Ko se sin ni mogel več izgovarjati, je obljubil očetu med svet nazaj iti, če bi bila tam neka navada odpravljena. Ktera pa? ga vpraša oče. Ta, odgovori sin, da na svetu mladi ljudje ravno tako gotovo umerjejo, kakor stari. Utegnili bi se tudi meni tako zgoditi, in zato hočem že zdaj za svojo dušo skerbeti. In oče mu je prav dal, in ga pustil, da je že mlad skerbel za svojo dušo. Ta navada, da mladi ljudje ravno tako gotovo umerjejo, je zmiraj še, in bo na svetu. Zato mladenči in deklice, mislite na to navado, spomnite se, da ste umerljivi ljudje, in storite sklep, že v mladih letih pripravljati se za smert.

4. Četerti nauk, ki nam ga šola modrosti — grob da, je ta: Nikar ne žaluj in ne toži, če tukaj terpiš, saj si boš v grobu od vseh težav, od vsega truda in terpljenja pozemeljskega popotovanja spočil. Grob je kraj počitka. Zato je slišal sv. Janez v skrivnem razodenji (14, 3.) glas z neba: „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjejo! Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda.“ — Ravno tako je tudi Job rekel: „V temi sem svojo posteljico postlal. Strohljivosti sem rekel: Moj oče si! červom: Moja mati in moje sestre ste“. (Job 17, 13.) Kaj drugega je hotel reči, kakor to: Kmalo si bom od svojih težav spočil, in zato sem si svojo posteljico v grobu naredil, in želim, da mi tam trohnoba in červi oblačilo umerljivosti slečejo, da bom z lepim oblačilom neumerljivosti oblečen.

Koliko je ljudi, ki so v terpljenji Jobu podobni! Koliko terpljenja prestopi revni kmet in delavec, ki vse žive dni dela, kakor neumna živina, in pri vsem tem vendar le pomanjkanje terpi! Koliko terpi ubogi posel, ki najlepši leta svojega življenja v težkih delih preživi, na starost pa še svojega kotička nima, kamor bi svojo trudno glavo položil! Koliko terpi marsktera uboga žena, ki moža pijanca ima, koliko noči ona prejoka, ko drugi ljudje mirno počivajo! Prav milo se mi stori, ko premišlujem, kaj nekteri ljudje na svetu terpe. Pa nikar ne žalujte, potolažite se s tem, da v grobu vam bo posteljica postlana, kjer si bote od svojega truda spočili; vaš oče, vaša mati in sestre, t. j. strohljivost in červi vam bodo vaše strohljivo telo slekli, in vi bote enkrat nestrohljivo, nebeško spremenjeno telo oblekli.

5. Grob nam petič ta nauk da: Ker je vse posvetno nečimerno in minljivo, skerbi, o človek, za to, kar ti zmiraj ostane, in nikoli ne mine. Grob je tedaj tista zakladnica, kamor dobri sad dobrih del shranjujejo, hudobni pa ljuliko hudih del. V starih časih je bilo posebno pri Judih v navadi, denar in druge dragotine v grobeh skrivati. Pa tudi tukaj v prebivališču mrtvih, dragotine niso bile zavarovane, ampak so bile sem ter tje od tatov vkradene. Če pa najdražji zaklade dobrih del in lepih čednost v grob shraniš, teh ti pa nihče ne bo ukradel, ker so položeni pred vrata večnosti.

Sv. Jakopona, kateri je zavoljo Kristusa hotel, da ga je svet za nespametnega imel, je enkrat na somnji srečal bogat mestjan. Tudertin po imenu, kateri je dve kokoši kupil. Jakopon! mu reče mestjan, nesi mi te-le kokoši na moj dom. Na tihem se je mestjan že veselil, da bo v mestu pripovedovati zamogel, da bo Jakopon spet kako neumnost naredil. Jakopon je bil precej pripravljen, je vzel kokoši; pa je šel naravnost na pokopališče, kjer si je un mestjan že grob pripraviti dal. Tam je vzel kamen proč, in je kletko s kokošmi v grob postavil. Ko je med tem mestjan na svoj dom prišel, in svojih kokoš našel ni, zapove Jakopona po-

iskati, in terja kokoši od njega. Ta pa je krotko odgovoril: „V sredi tvoje hiše so, kjer si jih hotel imeti.“ Pri teh besedah je prijel mestjana, ga je peljal na pokopališče k njegovemu grobu. Ko sta tje prišla, je rekel Jakopon: „Glej tukaj je tvoj dom, tvoja hiša, in tukaj tudi tvoje kokoši.“ S temi besedami je hotel mestjanu reči: da grob je njegova prava hiša, in da je potreba, za grob neumerljive zaklade napravljati si.

Sklep.

Pa res, če za te-le lesene in zidane hiše, ki jih bomo pred ali pozneji morali za vselej zapustiti, tako veliko skerb imamo, ali bi se ne spodobilo, da bi toliko bolj na to mislili, da si bomo svoj grob, v katerem bomo do sodnjega dne spali, tako oskerbeli, da bomo iz njega k večnemu nebeškemu veselju vstati zamogli? Sv. Albert Veliki je bil tako učen, da tako učenih mož je še malo na svetu bilo, pa je proti koncu svojega življenja na vse zaklade vednost pozabil, svojega groba pa, ki si ga je še v življenji izvolil, ni pozabil, ampak ga je vsakdan obiskoval in molil tam. Njega posnemaj; zakaj tudi tebi je rečeno, kakor nekdanj Ecekiju: „Oskerbi svojo hišo, ker ti boš umerl, in ne boš živel.“ (Iz. 38, 1.)

Danes obiskujemo grobove naših ljubih rajnih; lepo, prav in dobro je, da za nje molimo in darujemo pa Boga prosimo, naj se njih usmili in skorej vzame v sv. nebesa. Zraven tega pa samih sebe ne pežabimo, učimo in deržimo se naukov, ki jih nam dajejo grobovi, ktere danes obiskujemo; ne zabimo, da se bomo tudi mi skoraj ulegli v malo hišico, v grob — duša pa pojde pred božjo sodbo. Bog daj vsem vernim dušam večni mir in pokoj, nam vsem srečno smert in sv. nebesa! Amen.

II. pridiga na vernih duš dan.

(Sv. maša, naj boljši pomoč vernim dušam v vicah; gov. J. A.)

Jezus Kristus, Pravični, je sprava za naše grehe, pa ne samo za naše, ampak tudi za grehe celega sveta.

(1. Jan. 2, 2.)

V v o d.

Ni mi treba praviti, zakaj smo se danes skupaj zbrali; saj sami dobro veste, sicer bi se ne bili v černo oblekli, sicer bi ne bili grobov svojih ranjcih ozaljšali in lučie po grobeh prižgali. — Danes in jutri obhajamo namreč spomin tistih, ki so šli pred nami z znamenjem vere in po pokopališčih čakajo prihodnjega vstajenja, — obhajamo spomin vernih duš. Pa ne samo danes in jutri, ampak tudi sicer velikokrat, da, vsaki dan se pobožni kristjani svojih ranjcih spominjajo, ko namreč po angeljskem češčenju za-nje molijo. Kedar za ranjce molite, sem vas že večkrat slišal, da rečete: „Še za uboge verne duše v vicah.“ Prav tako. Ali pa veste, zakaj tako pravite? Ali so duše v vicah mar res „uboge“?

O ja, uboge so, tako uboge, da se Bogu usmili. Uboge so za- voljo tega:

a) ker tolikanj terpe. Največi bolečina pa je vendar le ta, da še ne smejo Boga gledati, ktereга tolikanj ljubijo in po katerem tako hrepene. To jih bolj žge in peče kakor ogenj, v katerem se čistijo svojih madežev in malih grehov.

b) Drugič so uboge zato, ker so od svojih pozabljene in zapuščene.

O ljube, o uboge duše v vicah! kako je to mogoče, da bi ve od svojih pozabljene bile? Jes tega ne verjamem. O ranji oče! ni vas pozabil vaš sin, za ktereга ste se toliko trudili, kteremu ste toliko zapustili in pridobili, morebiti še po krivici; ni vas pozabil, saj ga še zdaj vidim, kako se je jokal pri vaši smerti! — Ranjca mati! ni res, vaša hči, ktero ste tako, še preveč ljubili, kateri ste skoz perste gledali, vas ni pozabila; saj vem, saj sem jo videl, kako je vdelovala pri vašem pogrebu!

In vendar, kaj pravijo ranjki oče, ranjca mati? O pozabil nas je naš sin, pozabila naša hči! Kaj pomaga, če sta jokala; če je bil pa ta jok le narejen, le na videz, če sta pa v sercu zadovoljna, da nas več ni, da sta se nas znebila, da sta premoženje za nami po- grabila, da zdaj po svojem lahko delata, da saj nobenega ni, da bi ju svaril in opominjal! — O ranjci starši! jes pa vem, da vaši otroci molijo za vas! In kaj mi odgovarjajo starši iz vic? Ta njih molitev nam ne pomaga, zakaj molitev grešnikovo Bog ne uslišuje.

Naš sin nam je žalost delal, ko smo bili še na svetu, in nam zdaj dela sramoto, ko nas več ni. Naša hči je bila nerodna, ko smo bili še živi, in je zdaj desetkrat slabši, kar smo jej umerli. Dobro, da nismo več na svetu, da nam te žalosti, te sramote ni treba prenašati!

O ljube, verne duše v vicah! to ni mogoče, da bi bile od svojih že pozabljene! O ranjca žena! to ni mogoče, da bi te bil pozabil tvoj mož, ki ti je tolikokrat pravil, kako te ljubi; o ni te pozabil ne, saj sem ga videl, kako se je jokal po tebi, saj ti je lep spominek postavil na grob! In vendar, kaj mi odgovarja ranjca žena na to? O pozabil, že davno pozabil me je moj mož. Kaj mi pomaga, če je jokal takrat, ko so me zagrebli; ta jok je bil le na videz, zraven je pa že po drugih gledal. Kaj mi pomaga težek križ na grobu, če pa družega nič zame ne stori? — O ranjki mož! to ni mogoče, da bi te bila pozabila tvoja žena, ki te je tako, še preveč, pregrešno ljubila, ki je iz ljubezni do tebe marsikaj pripustila, kar je bilo greh; o ni te pozabila, saj še zmiraj joka po tebi, kedar se te spomni; saj ti je postavila lep kamen na tvoj grob! — In vendar, kaj pravi ranjki mož? Pozabila me je moja žena; kaj mi pač pomaga njeni jok, ko pa je v srcu že na družega mislila, kedar sem še živel; kaj pomaga kamen mi na grobu, če mi pa z molitvijo in dobrimi deli težav in bolečin v vicah ne polajšuje!

Tako je tedaj res, da ste uboge in zapuščene duše v vicah; zapuščene in pozabljene od tistih, ki so bili na zemlji vam najljubši, ki so bili sklenjeni z vami po kervi in v ljubezni. O zdaj rad verjamem, da ste res uboge, usmiljenja vredne duše! Ali pa mar nimate clo nikogar, da bi se vas spominjal, da bi vam terpljenje lajšal, da bi vam iz vic pomagal?

O ja imamo ga priatlja, priprošnika pomočnika pri Bogu Kristusa Jezusa Pravičnega, ki je sprava za naše grehe, pa ne samo za naše, ampak za grehe celega sveta. Da, on je naš pravi prijatelj, ki nas tudi tukaj ne zapusti. Zdaj še le vidimo, kako nas ljubi. Ko smo bile na zemlji, smo se ga premalo držale, smo ga zaničevale in žalile; On pa vendar zdaj za nas prosi svojega nebeškega Očeta, se vsaki dan za nas na oltarju pri sv. meši daruje. Od tam — od sv. meše — nam prihaja največi tolažba, najboljši pomoč, najslajše hladilo, najhitrejši rešenje.

Da, sv. meša je naše upanje, naša pomoč!

Glejte preljubi! verne duše same nam pravijo s kom jim najložej pomagamo. Zato hočem tudi jes danes pokazati; da je sv. meša najboljši pomoček vernim dušam! In ker so od cerkve za mrtve še posebne meše, namreč černe meše vpeljane, vam hočem tudi o teh kaj malega povedati.

To pa je moje upanje, da bo gotovo vernim dušam veliko pomagano, če bote danes zvesto poslušali in po tem tudi ravnali! Bog daj!

Razlaga.

I. Kjer je več družin in otrok v kakošni hiši, tam ne mine lahko brez krega in prepira. Zdaj se ženske med seboj kaj oporeko, zdaj zavoljo otrok kakšen hrup vstane. Taka je bila tudi v Abrahamovi hiši. Izmaelj, sin Abrahamove dekle Hagare, je preganjal domačega sina Izaka. Zato je bila pa Sara, Izakova mati, huda in je tako dolgo v svojega moža Abrahama tiščala, da je dekle Hagaro z njenim sinom vred od hiše spodil. S težkim srcem se Hagara poslovi, prime Izmaelja za roko in se ž njim poda po svetu. Reva sama ne ve, kam bi se obernila. Ko tje v en dan okoli tava, zaide v Berzabejsko puščavo. Solnce tu hudo pripeka, žeja otroka silno terpinči, da začne jokati in mater vode prositi. Ali kje bo mati v puščavi vode dobila? Otrok jej od žeje omaga in se na pol mertev zgrudi. Mati ga položi pod neko drevo v senco in potem proč beži, ker ne more gledati, kako njen sin, ubogi Izmaelj, žeje konec jemlje. Vsa zbegana poklekne tje, oberne svoje oči proti nebesom in kliče na pomoč. In glejte, pomoč jej res pride iz nebes! Naenkrat zagleda pred seboj angelja, ki jej govori: „Hagara! kaj delaš tu? tvoje vpitje je k nebu prišlo in tvoj sin Izmaelj ne bo umerl.“ Na to angelj zgine. Hagara pa pogleda na tla in vidi, da šumljajoč studenec tam izvira, kjer je angelj stal. Hitro zajame vode, da otroku piti in ga tako reši žeje in strašne smerti.

Ljubi poslušalci! Kakor je ta mati Hagara žalovala zavoljo svojega sina in proti nebesom za pomoč vpila; tako tudi mati katolijska cerkev žaluje zavoljo svojih otrok, ki medle v vicah, in ktere strašno žeja po hladu in počitku sv. raja, in vpije proti nebu za pomoč: Gospod! daj jim večni mir in pokoj; večna luč naj jim sveti! — In kakor je žalujoči Hagari angelj studenec odperl, s katerim je svojega sina oživila in pokrepčala; ravno tako tudi veliki angelj nove zaveze, Kristus Jezus, proseči cerkvi vsaki dan odpira studenec, s katerim terpeče duše v vicah napaja in jim bolečine lajša. In ta studenec? Studenec, ki je vernim dušam v polajšanje in odrešenje — ta studenec — je daritev sv. meše!

Sv. meša tedaj, je tisti studenec, iz kterega skerbna mati katolijska cerkev, vsaki dan zajema, in duše v vicah napaja. — Kakor namreč mi grešniki na zemlji ravno zavoljo te daritve odpusčenje svojih grehov dobivamo; ravno tako tudi duše v vicah, ker so še zmiraj udje Jezusovega duhovnega telesa, ker so še zmiraj v gnadi božji ž njim sklenjeni, ki je naša glava in se toraj tudi njegovega odrešenja vdeležujejo. Da neskončno zasluženje Jezusovo, ktero nam je s svojo smertjo na križu pridobil in čigar spomin se vedno pri sv. meši ponavlja, tudi dušam v vicah zaleže in pomaga, je razločen nauk katolijske cerkve. Sv. Janez namreč piše, da je Jezus sprava za naše grehe, pa ne samo za naše, ampak grehe celega sveta;

tedaj tudi za grehe vernih duš, ki so še zmiraj živi udje Jezusovega duhovnega telesa. In Jezus sam je rekel, da bo povišan na križu vse nase vlekel; tedaj gotovo tudi te, ki so v vicah. — Da je pa Jezus tudi za te terpel in umerl, ki so v gnadi božji šli iz tega sveta in tam odrešenja čakajo, je s tem pokazal, da je njegova duša precej potem, ko se je od telesa ločila pred pekel šla in pravičnim stare zaveze rešenje naznanila. Dokler Jezus ni na križu umerl, nobena duša, kar jih je pred peklom čakalo, v nebesa ni mogla; kakor hitro pa je svojo kri na križu prelil, so bile pa rešene. — In glejte, ravno taka je tudi z dušami v vicah. One so se v ljubezni, v gnadi božji ločile iz tega sveta, pa marsikteri madeži in zanikernosti jim še ne pusté v nebesa. Kakor hitro pa mešnik k oltarju stopi, kakor hitro Telo in Kri Jezusovo povzdigne, se nekervavo ravno to ponavlja, ker je enkrat Jezus na kervav način na križu storil. V tem trenutku, ko mešnik povzdiguje, stopi Jezus pred svojega Očeta, mu kaže svoje rane in prosi za duše, ki po odrešenju hrepene; prosi za nje in pravi: Oče, usmiljeni Oče! glej darujem ti za verne duše svoje rane, svojo kri, svojo smert. In glejte, tisti čudež, da je Jezus pred pekel šel in tam čakajoče potolažil, se zopet ponovi.

V trenutku darovanja je Oče potolažen, vernim dušam je pomagano, terpljenje je končano ali saj pomanjšano in polajšano. Kakor je nekda iz križa na spodej stoječe, na Marijo, na Janeza in Madgaleno tekla Jezusova kri; ravno tako teče od vsake meše tudi na verne duše, jih pere, čisti in rešuje.

Kakor gotovo je tedaj Jezus za žive in mertve, ki so pred peklom čakali, umerl; ravno tako gotovo tudi sv. meša, ki je le vedno ponavljanje tiste kervave daritve, dušam v vicah pomaga. To je nauk katoliške cerkve; to je ona od nekda učila in terdila. Že Tertulijan, ki je v drugem stoletji po Kristusu živel, spričuje, da je bila o njegovem času navada, da je vdovec za svojo ranjko ženo in vdova za svojega ranjcega moža na dan obletnice pustila sv. mešo opraviti. Sv. Ciprijan pa piše: „Mi molimo za ranjce, in darujemo za nje Jezusa, da bi jim bil milostljiv in usmiljen!“ Sv. Ambrož pa piše nekemu škofu naznanovaje mu smert svoje sestre in ga prosi, da naj jo nikar ne objokuje, ampak naj se je raji pri sv. meši sopminja. In kako spomina vredno je to, kar nam sv. Avguštin poroča o smerti svoje matere. Tako-le pravi: Bil sem pri smerti tiste, ki je toliko za-me jokala. Ko so jo okoli stoječi prášali, kako in kam želi pokopana biti, jim je rekla: O nikar tako ne skerbite za umerjoče meso, mislite veliko več na mojo dušo in skerbite, da se bo na oltarju zame molilo in darovalo! — Zato so tudi v starih časih po povzdigovanju imena tistih mertvih glasno naštevati, za ktere se je sv. meša darovala in zato se še dandanešnje mešniki po povzdigovanju posebno tistih mertvih spominjajo, kateri so jim priporočeni. Zato je pa tudi Tridentinski zbor slovesno iz-

rekel, da je prav, za mertve moliti in posebno daritev sv. meše za-nje opravljati.

II. Ko sem vam zdaj razložil, da je sv. meša vernim dušam najboljši pomoček, je treba, da vam še o črni meši nekoliko povem. Cerkev je namreč za mertve še posebne, tako imenovane črne meše vpeljala. Vendar pa se ne smejo te maše brati, kedar bi se kateremu zdelo. Dovoljene so le pri pogrebih, tretji, sedmi, trideseti dan po pogrebu in ob obletnicah; jutrajšnji dan pa morajo vsi duhovni razun korarske meše, černo mešo brati. Prepovedane pa so črne meše in se ne smejo brati tudi pri pogrebih ne: veliki teden, saboto pred Božičem, pred tremi Kralji, pred Binkoštim in vsako nedeljo in praznik. Zdaj vas pa moram tukaj še na nekaj opomniti. Nikar ne mislite, da je črna meša kaj boljši, ali močnejši kakor kakošna druga! Naj bo že meša v belem ali rudečem; v modrim ali zelenim ali v črnem plajšču; naj mašujejo Papež, škof, dekan, fajmošter ali zadnji kaplan in minih; naj je duhoven sam, ali naj mu jih več streže; naj je meša tiha ali peta; naj mašuje svet ali hudoben duhoven: meša je zmiraj ena in ista daritev, ker ne daruje prav za prav mešnik, ampak Jezus Kristus sam, ki se mešnika le kot svojega služabnika poslužuje. Če je mešnik nevreden, saj ve, da si veliko kazen nakopuje, ali verni po njegovi meši ravno te gnade lahko sprosijo in dobé, kakor če bi kak svetnik meševal; če so le sicer pripravljeni in vredni. Te različnosti so le unanje in od cerkve včasih zato zapovedane ali pa privoljene, da tudi unanjo človeka k večji pobožnosti spodbuja. Če tedaj cerkev črne meše brati veleva ali dovoljuje ne stori zavoljo tega, kakor da bi taka meša sicer več zamogla; ali da bi se samo za mertve meševalo, ker se tudi pri taki mešnik živih spominja; ampak to se le zato zgodi, da bi se duhoven in verniki toliko bolj na ranjce spominjali in toliko gorečnejši za-nje molili, posebno pa, da bi se sami toliko bolj živo na smert spominjali in se bolje na njo pripravljali. Na to nas opominjajo tudi posebni obredi, kateri se pri črni meši godé, in ktere vam hočem ob kratkem zdaj navesti.

a) Razun zavrtnika in mešne srajce, je pri črnih mešah vsa druga obleka črna. To pomenja žalost, katero dobra mati katoliška cerkev občuti nad smertjo svojih otrok, še bolj pa nad nesrečnim stanom, v katerem se duše v vicah znajdejo. Iz ravno tega vzroka je tudi navada, da sorodniki po smerti svojih ranjcih črne oblačila ali črne znamenja na klobuku ali na roki nosijo, ali kakor pravimo, da žalujejo. O, da bi se pač spomnili, kaj jih črna barva uči, na kaj jih spominja!

b) Cerkev pri črni meši svojo žalost tudi v tem pokaže, da mešnik ne moli na spodnji stopnici tistega psalma, v katerem je veselje popisano, da bo smel iti k oltarju; zato se tudi ne moli vesela pesem: „Glorija“; zato po umivanju rok mešnik ne pravi: „Čast bodi Bogu Očetu“ itd.; zato po evangelju ne poljubi evan-

geljskih bukev; zato pri darovanju nad vodo ne naredi križa v znamenje, da verne duše še niso popolnoma z Jezusom sklenjene.

c) Da bi se toliko bolj živo spomnili, da se taka meša posebno za enega ali več mrtvih opravlja; in da želimo sad černe meše posebno mrtvim v prid obrniti: zato mešnik pri začetku meše ne pokriža sebe, kakor sicer pri drugih mešah stori, ampak bukve; zato začne mešo z besedami: Bog jim daj večni mir in pokoj; zato pri molitvi: „Jagnje božje“ ne terka na persi, in ne pravi: usmili se nas! ampak: daj jim večni mir in pokoj! zato na koncu meše ne pravi: „Ite missa est!“ ampak: Naj v miru počivajo! zato se tudi k ljudstvu ne oberne, da bi ga blagoslovil, ker želi sad te sv. meše bolj mrtvim kot živim sprositi!

d) Da bi pa tudi mi od černe meše kaj prida imeli, da bi nas černa meša s strahom pred smertjo in toraj tudi pred grehom in pred vicami napolnila, zato moli mešnik pred evangeljem tisto pesem, ki se jej po latinsko: „Dies irae, dies illa“ pravi, in ktere začetek se po naše tako glasi:

„Strašen dan bo dan plačila;
Zemlja v prah se bo zdrobila
Priča David in Šembila!“

Zato se tudi na koncu ne oberne proti ljudstvu, ker ga je tako rekoč strah pogledati verne, ki se še tukaj vojskujejo in so v nevarnosti, ne le v vice priti, ampak še clo se poglobiti!

Sklep.

To naj bo tedaj, ljubi moji! vam v poduk in tolažbo rečeno. Vidite pa tudi iz tega, kaj verne duše od nas pričakujejo in s čim jim najbolj lahko pomagamo. Vedite toraj, da jok ne pomaga vernim dušam. Ne rečem, da bi se ne smeli jokati po ranjcih, saj je Jezus sam jokal na grobu svojega prijatelja Lazarja; le toliko vas hočem opomniti, da naj bo jok resničen, pa ne na videz in hinavski. Dušam v vicah tudi ni pomagano s tem, da jim spominke in križe na grob postavljate. Ne rečem, da bi bilo to napčno; še le gerdo bi bilo, ko bi kdo to opustil, kteremu okoljščine in premoženje pripušča — ali vedeti morate, da duši se za en las iz vic ne pomagata, če tudi sto centov težek kamen na grob zavalite, ako bi družega nič za nje ne storili. — Dušam svojih ranjcih bote pomagali z molitvijo, z milošnjo, s postom in dobrimi deli, pa le če je tudi vaše življenje po tem. Največ in najbolj gotovo pa je dušam pomagano z daritvijo sv. meše. Te od nas prosijo, te od nas želé, po sv. meši najbolj hrepené! Reve, na zemlji niso hotle spoznati ceno sv. meše, so jo včasih po zanikernosti, brez pravega vzroka, včasih in gerde dobičkarije, ali pa clo nalašč ali zavoljo hudobije opustile. Zdaj pač spoznajo, pa popraviti ne morejo; zato jo pa od

nas prosijo in pričakujejo, da bi jo za nje, za njih polajšanje in rešenje plačali, slišali, opravili! Kako nehvaležen, kako neusmiljen je tedaj tisti, ki za svojim ranjcem za meše ne da, ko so mu vendar toliko zapustili, ko so ga zato še prosili in mu še pred smertjo priporočevali! Kako gerdo je, če nehvaležni sin raji vse zapije, če nehvaležna hči raji na obleko vse obesi, kakor da bi za ranjce stariše le za eno sv. mešo dati vterpela! Tisti pa, ki za svojimi ranjci pustite maše brati, ne morete njih spomina boljši častiti, jim ne morete svoje hvaležnosti bolje pokazati! Pa bodo tudi vaši ranjci, po vaši pomoči iz vic rešeni, tam pri Bogu prosili za vaš časni in večni blagor; zato je pa tudi prav da v kakošnih stiskah in potrebah dajete za verne duše maše brati, da bi popred one rešene bile, potem bi vam že one tisto od Boga sprosile, kar najbolj želite in potrebujete!

Kaj pa vi, ki nimate, da bi za meše dali! O ne bodite žalostni, tudi za vaše ranjce se Jezus daruje, tudi za tiste, katerih se nihče ne spominja. In glejte, včasih se za kakošnega bogatina veliko meš bere, katerih pa ne potrebuje, ker je pogubljen ali pa že zveličan; božja previdnost pa in dobroti te meše za blagor tistih duš sprejme, ktere nimajo bogatih sorodnikov na zemlji, ki bi za nje dali meše brati. Toraj ne žalujte, če ne morete dati za meše, pa ste vsaj lahko večkrat pri meši. Darujte toraj vsako mešo, pri kateri ste zraven, tudi za svoje ranjce, spominjajte se jih posebno po povzdigovanji. In če se mešnik tudi najprej tistih spominja, kateri so mu priporočeni, tudi vas in vaše ranjce zadene milost tega daru, in sicer toliko več, kolikor bolj in več ste vredni, kolikor ste bolj nedolžni, pobožni in spokorivni.

Ker nas uboge duše pomoči prosijo, ljubi moji! nikar jim jo ne odrecimo, posebno ker tako lahko moremo! Pomagajmo jim z molitvijo, z dobrimi deli, posebno pa z daritvijo sv. meše. Usmilimo se jih; nikar pa tudi sami sebe ne pozabimo. Vidite, preljubi! duše v vicah, so zlo nesrečne, uboge, usmiljenja vredne; vendar so pa v enem obziru tudi srečne imenovati. One namreč gotovo vedo, da bodo enkrat rešene, če tudi nektare še le na sodnji dan; one vedo, da jim nebesa nikakor ne odidejo. Ali mi, mi smo še v nevarnosti. Res, lahko tako lepo živimo, da tudi v vice treba ne bo; lahko se pa tudi zgodi, da se še pogubimo! Toraj še enkrat rečem in prosim in opominjam: Usmilimo se ubogih duš v vicah; usmilimo se pa tudi sami sebe in tako živimo, da ne bomo samo pogubljenju, ampak tudi vicam odšli! Amen.

Šolska pridiga.

(Hodite v šolo! Gov. L. F.)

„Od kod ima tedaj ljuliko?“ (Mat. 13, 27.)

V v o d.

Prilika današnjega evangelja vam je znana. Človek je sejal dobro seme na svojo njivo. Ko so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico. Ko je pšenica rastla, se je prikazala tudi ljulika. Hlapci, ki so bili pred spali, so pristopili in rekli gospodarju: Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo! Od kod ima tedaj ljuliko? On jim pa reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci so hoteli ljuliko pobrati, pa gospod tega ni pri-pustil, temveč je rekel: Pustite oboje rasti do žetve. Če je vam prilika znana, mora vam biti znan pomen. Ta njiva, na katero je oče nebeški najboljše seme vsejal, je človeško serce; in hlapci, kateri bi imeli njivo varovati, da ne pride sovražnik in ne priseje ljulike med pšenico, so najprej stariši, potem tudi hišni gospodarji in vsi predpostavljeni. Če ti spijo in svoje dolžnosti ne storijo, lahko pride sovražnik in najboljšo setev pokvari. Stariši, rad vam verjamem, da ne bote pripuščali pred vašimi očmi ljuliko sejati v serca vaših otrok, ali kaj je tedaj, kadar spite in svoje dolžnosti ne storite? Ravno to mi daje priložnost, da danes k vam govorim od neke svete dolžnosti, katero nekateri starši prav spolnujejo, ali veliko jih je, ki to dolžnost le nekoliko, in veliko jih je, ki jo clo nič ne spolnujejo. In ta sveta dolžnost je, skerbeti otrokom za lepo podučenje v šoli in v kerščanskem nauku. Ja kerščanski stariši! hočete biti skerbni hlapci nebeškega gospodarja, hočete svoje otroke bolj ovarovati, da ne bode mogel sovražnik sejati ljulike zapeljivosti in pohujšanja v njih serca, skerbnejši jih ravnajte k šoli, pa tudi doma glejte na nje in jih priganjajte k uku. Bliža se čas, ko se bode šola spet odperla in začela.

Danešnja pridiga bo tedaj prav za prav pridiga o šoli; k otrokom še ne morem govoriti, ker oni svojega prida še ne zapopadejo; k vam hočem govoriti, pri katerih mislim, da je kaj pameti in razuma.

Razlaga.

Človek je čudna stvar — on je krona vseh stvari. Prejel je od Boga lastnosti, zmožnosti in sposobnosti, kakor jih ni prejela nobena druga stvar na svetu. Ali te lastnosti in moči v človeku spijo; kakor spi zerno, ktereга v zemljo veržeš, tako dolgo, dokler

ga ne mokrota in solnčna toplota k novemu življenju prebudi, in iz njega lepi sad rodi. Kdo bo pa v človeku budil dušne moči in lastnosti? Človek je za Boga in za nebesa stvarjen, ker so nebesa njegov zadnji, in večni cilj; človek mora pa tudi na zemlji, zraven in med drugimi ljudmi živeti; on ima dolžnosti do Boga, dolžnosti do bližnjih, ki z njim živijo v eni soseski, v eni državi. Kdo ga bo učil te dolžnosti? kdo ga bo pripravljaj, da bo sam sebi in drugim v prid in pomoč, da bode on z drugimi, drugi pa z njim živeti mogli? Kdo bo vse to storil? Ali starši sami? Res je, da so stariši otroka prvi učenci; pa vse niso v stanu storiti. Naj bi bili še tako skerbni, vsega, kar človek potrebuje, ne morejo ga učiti. Zato so šole; te se pa najdejo pri vseh narodih, ki so le nekoliko omikani, da niso več, kakor divje zveri.

Tedaj šole niso ljudem nadloge; — one so namreč največa dobrota. Več ko je šol po deželi, srečnejša in bogatejša je; ljudje, ki na šole kaj derže in otroke v šole zvesto pošiljajo, ti ljudje pravim, se lahko razločijo od drugih, kateri šol nimajo, ali pa svojih otrok v šole ne pošiljajo. Švajca, Belgija so bogate dežele, zakaj? zato, ker tam za šole največ skerbé. Na Turškem, kjer kristjani šol nimajo, so reveži, ki živijo v veliki nevednosti, bi rekel na pol divji.

Kaj vas hočem torej učiti z današnjo pridigo? Dokazati vam hočem

1. dobroto šole in potrebo, da svoje otroke zvestejše v šolo pošiljate;

2. vašo dolžnost, da otroke tudi doma k uku ravnate in gledate na njih zadržanje.

Dokazal bom 1. dobroto šole; ali je tega še treba? Prepričan sem, da jih je med vami večina, ki dobroto šole tako živo spoznavajo, kakor jes. Pa vem tudi, da jih je še med vami, ki se za šolo tako malo marajo, kot za lanski sneg; ki mislijo, saj smo mi tudi brez šole izrastli, pokaj bi naše otroke v njo silil; ki zavoljo nekterih krajcarijev, ki bi jih imeli otrokom za bukve ali druge šolske potrebe vun dati, rajši otroka dajo stradati dušnega živeža, zdravega nauka; tem je najpervo moj nauk namenjen.

Zakaj so šole dobrota, ne pa, kakor se nekterim le sitnost, s katero se otroci mučijo? 1. Zato, ker se otrokom v šoli zbudijo dušne zmožnosti, katere bi brez šole spale. V šoli se otrok ne uči le brati ali nekterih čerk pisati, in nekaj šteti: to je še vse premalo; v šoli začne otrok še le misliti, uči se še le prav govoriti, začne reči vse drugače gledati; vsaki dan sliši kaj od Boga, od svojega poklica, od spodobnega zadržanja. Ja da bi otrok vsaki dan, ko v šolo hodi le eno drobtinico pobral, le eno zernce v svojo dušo prejel, kako bi se to v letih moglo pomnožiti.

Šole so dobrote, ker otrokom zbudijo dušne zmožnosti, katere bi sicer skrite ostale ali pa spale. Le pogledjte in sami bote vi-

deli velik razloček med otroci, ki so več let pridno šolo obiskovali, in med unimi, ki so se le po pašah in cestah pobijali in brez nauka ostali.

2. Šole so dober kapital, ki človeku še le čez leta obresti donaša. Nobeden od vas ne bo mogel svojim otrokom po smerti toliko zapustiti, da bi mogli živeti brez dela in lomljenja glave; in če bi jim tudi toliko dote zapustili, bi bilo jim še bolj potrebno, da se kaj naučé, da vejo s premoženjem bolj varno ravnati; zato rej stariši skerbite otrokom vsaj za to doto, da jih daste v mladosti v šolo hoditi. Rekel sem, da so šole kapital. Res je, da iz šol, kakor so po kmetih, še ne pride človek popolnoma izučen; za višo učenost so druge šole. Ali ta, ki hoče višo učenost doseči, mora tudi pri abe-zu začeti, mora se tudi šteti učiti. To pa se vsak otrok, ki se le nekoliko pridno uči, lahko doseže, da se potem vse druge reči ložej nauči. Človek, ki se je v mladosti učil, lahko za gospoda, za mojstra dela, uni pa, ki se ni nič učil, mora mu kakor hlapec streči. Vsako leto jih pride po 1000 v našo deželo na delo in lep zaslužek, veliko denarja preč odnesejo. Ali ne bi mogel ta denar v deželi ostati? Ali ne bi mogli to vse domači storiti? Vse bi lahko storili s svojimi ljudmi; ali le nekaj manjka; da se domači ljudje učiti nočejo ali ne morejo in zakaj ne? zato ker v mladosti šolo zanemarjajo.

3. Šole so velika dobrota: zato, ker so otroci, ki v šolo hodijo, starišem veliko bolj pokorn, in kedar odrasejo so starišem na pomoč, ker si ložej kruh služijo; in niso tako sirovi in razuzdani. Že davno je to poterjeno, da je največ morivcev takih, ki v šolo niso hodili, in največ pretepev in umorov se tam zgodi, kjer še ni šol, ali pa kjer se otroci k šoli ne priganjajo. Človek, ki je v šolo hodil, ložej zastopi in zapomni kerščanski nauk v cerkvi in pridigo; on z vsakim predpostavljenim lahko govori, on postave in njih potrebe ložej zastopi; da kratko povem, on vse ložej živi in svoje dolžnosti do Boga, do cesarja in gosposki in do svojega bližnjega ložej spolnuje. Sedaj recite ali ne, da so šole velika dobrota. To so spoznale vse bolj omikane dežele; zato na šole veliko denarja obračajo, več kakor na vojsko. To je tudi misel naše vlade, zato je dala postavo, da morajo vsi otroci v šolo hoditi in oestro kaznuje vsakega, kateri svojih otrok ne pošilja v šolo. To spoznajo vsi razumni in pametni starši, zato rej svoje otroke zvesto v šolo pošiljajo, in si prišparajo toliko, da jih morejo še v kake više šole poslati; ker vejo, da noben denar ni boljše obrnjen, kakor ta, ki se potrosi za uk otrokom. Ali pa tudi vi to spoznate? V oči bode ja vsaki rekel, da je to res; jes pa vendar le rečem, da jih je še med vami, ki tega nočejo prevideti in spoznati. Prepričal vas bodem iz šolskih zapisovanj. Predlanskim bilo je 144 otrok za šolo, hodilo jih je le 105, kje je bilo unih 39; lansko leto je bilo za šolo 138, hodilo jih je 118, kje je bilo unih 20? Tudi po leti se šola derži, pa

nisem našel jih več, kot 30. Glejte, te reči vam v oči pričajo, da je med vami še dosti takih starišev, ki za šolo ne marajo. Ali ni škoda za toliko denarja, ki ga plačujete za šolo? Pokażite, da spoznate kako dobra da je šola s tim, da svoje otroke bolj skerbno v šolo pošiljate, ne le po zimi, marveč tudi po letu. Posebno zavolj nedeljske šole ne izgovarjajte se s tim, da otroci nočejo hoditi. Ali jih bote še le barali, ali hočejo, ali ne? Če vi hočete, otroci morajo.

Še bi mogli kateri reči: Pošiljali bi otroke, ko bi se v šoli tako učilo, kakor bi mi radi imeli. V šoli se ne uči, kakor se enemu poljubi, ampak tako, kakor po postavi gre; postave so pa naredili po skušnji in zvedenju pametnih mož. Kakošne homatiije bi bile, ko bi morali vsakega poslušati in učiti to, kar in kakor se mu dopade; postave so više, kakor misli posameznega človeka, in nje moramo vsi spoštovati. Šola ni samo zato, da se otrok par nemških besedic uči in svoje ime podpisati zna; šola ima vse viši namen; ona mora človeka pripravljati za življenje in za njegov večni cilj; — zato se pri nas nauk v maternem jeziku začne in poznej tudi nemški jezik uči, ker je le tako pametno.

Memo grede le to še opomnim: tisti narod, ki na se in na svoj materni jezik nič ne derži, je tudi od drugih zaničevan; zakaj Ogri, Lahi niso zaničevani? zato ker se sami ne zametujejo. To je tedaj pervo, kar sem vas učiti hotel, da spoznate dobroto šole in da otroke zvesto k šoli ravirate; memo grede sem vas še tega opomnil, da šola ne more biti tako uravnana, kakor se enemu ali drugemu zljubi, ampak za šolo so postave, tem se moramo vsi podvreči; pri nas se uči najpred slovensko, ker je to naš materni jezik, ktereга moramo spoštovati, in potem nemško, ker je tudi to dobro, da ga človek zna.

Pristavim, kar pišejo škof Slomšek v Drobntineah l. 1853 št. 113. Dobra šola glavo razjasni in serce za dobro ogreje; in to je šole prvi, svet namen. Učiti otroke po kerščansko modro živeti, si za časno srečo in za zveličanje večno skerbeti, zato je šola. Pošteno djanje ima v šoli pervo — posvetno znanje poslednjo mesto. Dobro je znati pisati in brati, pa stokrat bolje pošteno ravnati. Brez modre glave in pravičnega serca je tudi nemška beseda prazen mak. Slovenci! ne bodite abotne šalobarde, le na nemščino gnati, pobistrenje glave in požlahtnenje serca pa zanemarjati. Ovo bi bilo narobe delo. Šole so nam potrebne: to lahko vsak spozna; ali kdor le po nemški besedi šolo ceni, se močno goljufa. Gorje vam, ako svoje otroke samo zato v šolo pošiljate, naj bi se nemčije učili, za modro glavo in pošteno serce vam pa ni mar! Nezarobljeni, napuhnjeni otroci vas bodo po nemško kleli, vi stariši bote pa po slovensko solze točili. — Potrebneje se je Boga bati in spoštovati stariše, kakor nemškovati. Dobra je nemška beseda dobra, in kdor se nje lotiti vtegne, naj ne zamudi, pa edina pot k pravi sreči ni, kakor nekteri mislijo. Lepo Bogu služiti, očeta in mater lepo imeti, cesarju in od

Boga dani gosposki pokoren biti, svoje delo dobro znati, svoje dolžnosti zvesto dopolniti, križe in težave (Adamov jarm) voljno nositi, veselo živeti in srečno umreti: ovi zlati nauki so človeku veliko potrebnejši ko nemščina; ona bodi pridnim šolarjem naveržek. Tako nas sam Jezus uči: „Iščite pred vsim božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo vam bo naverženo.“ Ta zlata beseda tudi za naše šole velja.

2. Opomniti vas hočem, naj otroke tudi doma več k uku zadržujete in na njih zadržanje gledate. To sami veste, da se v šoli vse storiti ne more; kako bi se mogel učenik v šoli, kjer je po 50, 60 in še več otrok pri vsakem tako muditi, da mu kaj v glavi ostane. Med potoma lahko to spet pozabi. Zato morate otrokom kupiti šolske bukve, zato morate jih doma ravnati k uku, da si to ponovijo, kar so v šoli slišali in da se pripravijo za drugo uro; da potem nauk vse lažje zastopijo. Še enkrat toliko bi se lahko v šoli naučilo, ko bi stariši otroke doma tudi k uku priganjali. Le tožite, da so vaši otroci po 3 ali 4 zime v šolo hodili, pa niso se nič naučili. Učenik tega ni kriv; krivi ste sami, ker doma ne priganjate otroke k uku.

Glejte pa tudi na zadržanje svojih otrok; glejte, da sami ne podirate to, kar se otroci v šoli naučijo. V šoli se učijo, da morajo predpostavljene spoštovati, naj si bodo učenci ali drugi; kako pa bi to storili, kedar bi vas slišali črez predpostavljene hudo govoriti. V šoli se učijo, da je kleti gerdo; doma vas pa slišijo preklinjati ali od drugih ljudi nespodobne govore; — tako se zaseja ljulika v nedolžne serca in vi ste hlapci, ki spite, namesto da bi bdeli, in sovražnika odganjali.

Velika in sveta je dolžnost, stariši! skrbeti za časno in dušno srečo vaših otrok; zakaj vam jih je Bog izročil; iz vaših rok jih bo tirjal, vi imate na vesti vsako zamudo, kedar bi se vaši otroci lahko mogli kaj naučiti in k boljšemu kruhu priti, pa po vaši zanikarnosti so to opustili. Govoril sem to, ker jes želim vašo srečo in srečo vaših otrok, vašo čast in čast vaših otrok; za vsako sosesko je pa največa največa čast, če se šola visoko obraja in tudi zvesto obiskuje.

Celi svet se zmodruje in stopa naprej v razumnosti, znajdbah, in omikanju, bomo mar mi zaostajali. Kar so očetje znali, otrokom ni več zadosti, oni se morajo več učiti, sicer bote vselej služebni in bote drugim kamenje donašali, uni pa bodo zidali. Otroci hodijo v šolo ne za nas, ampak za se; otroci tega še ne spoznajo, to gre le starišem ali drugim, ki so otrokom namesto starišev. Če ne bomo v naši deželi več za šole storili, bode dežela čedalje več obožala, čedalje slabejša. Kdor ima kaj ljubezni za svoj narod, kdor ima kaj ljubezni za svoje otroke, on jih s hudim ali dobrim k šoli priganja, ne le eno zimo, ampak skoz celo leto — in skoz več let, in tudi

k nedeljski šoli. Tako storite vsi, bo najlepše spričevalo, da spoznate dobroto šole in kaj je vašim otrokom pa tudi vam v časno in večno srečo! Amen.

Pridige o pijančevanju.*

I. pridiga.

In ko je vina zmanjkalo, reče mati Jezusova k njemu: Vina nimajo!¹
(Jan. 2, 3.)

V v o d.

Ljubi poslušalci v Kristusu! Večkrat sem vam že rekel, da poštena dobra volja, da nedolžno veselje ni greh. Zakaj bi si človek, ki navadno več hudega kot dobrega na svetu ima, včasih kaj boljšega ne privoščil? Vendar pa mora naše veselje tako biti, da zraven ne bomo ne Boga, ne bližnjega žalili, zato nas opominja sv. Pavelj: „Veselite se v Gospodu“, to se pravi, le veselite se, pa varujte se, da Boga ne bote žalili. Kristus naš Gospod je sam včasih šel kam na kosilo, če so ga povabili, postavim pri Matevžu, pri farizeju Simonu, pri sestrah v Betaniji; ali pa se je tudi sam povabil, postavim pri Cabeju; tudi je z dvema učencema, ki sta šla v Emavs, v gostilnico stopil, bil je tudi, kakor smo slišali v današnjem evangelju, na ženitovanji v Kani Galilejski. Ali kjer je bil, ni pojedal in popijal, ampak le priložnosti iskal, da je grešnike opominjal in spreobračal, in je vselej z zmernostjo lepi izgled dajal. Tudi na ženitnino bi ne bil šel, pravijo cerkveni učeniki, ko bi ne bila poštena. Pri tej priložnosti vam pa moram reči, da so ženitnine dan-danešnji take, da Jezus pač skoraj ne more zraven biti. To ni poštena dobra volja, to ni kerščansko veselje, če od poldneva do drugega jutra v eno mer skupaj sede jedo, pijo, skačejo in drugi dan vsi zgubljeni, vertoglavi in zaspani domu tavajo. V tej reči so gosposki ljudje pač bolj pametni. Je že prav da se poroka tudi v sredi med prijatelji obhaja; vendar pa mislim, da bi bilo 12 ur črez glavo dosti, in da se v 12 urah vsak lahko naje in napije, če je le božji. Naj bi šli svatje zvečer saj ob polnoči domu, drugi dan naj bi šli k sv. meši in po meši naj bi imeli še kako malo kosilce. To bi bilo gotovo bolj lepo, svatje bi bili bolj zdravi in veseli. Pa o ženitovanji ne bom danes govoril. Hočem vas danes na to opomniti, da je na ženitvanji vina zmanjkalo, da je Marija Jezusa prosila, in

* Te dve pridigi je poslal č. g. J. A. Kuga pijančevanja se strašno razširja po Slovenskem in mori pa pogublja naše sicer verno ljudstvo — časno in večno. Mislim torej č. g. ž njimi postreči. Vredn.

da je Jezus s čudežem vina svatom preskerbel. Ko bi bilo pregrešno, bi Marija ne bila zato prosila in tudi Jezus bi čudeža ne bil storil. Komu tedaj stan, premoženje, okoljščine pripuščajo, si sme tudi kozarec vina privoščiti, pa le zmerno in kar je prav. Vino piti ni greh, pa le preveč piti, to je greh. — Vino je dar božji — zmerno vžito služi k zdravju, da moč in veselje k novemu delu. Vino je Kristus med vsem stvarjem za kruhom najbolj povzdignil, ker je vino v svojo rešnjo kri spremenil in še zmiraj pri meši spreminja. — Kakor pa kristjani božje dobrote velikokrat napak obračajo, tako se tudi z vinom godi. Kdor tedaj preveč pije, naj bo že vino, ali pivo ali žganje, od takega pravimo, da se vpijani. — In koliko je med kristjani takih, ki so tej navadi, temu grehu vdani — tudi v naši fari se jih ne manjka.

(Konec prihodajič.)

Družba sv. Mohora.

Preteklo je celih 32 let, odkar je bila družba sv. Mohora ustanovljena. V teku toliko let je doživela mnogo veselega, vendar tako razveselilne novice, kot letos, oglasnik o družbinem razvitku in delovanju še ni poročal nikoli.

Ko se je l. 1875 oglasilo 26.336 udov in l. 1876 celo 26.815 družbenikov, prešinila je vse rodoljube neizrekljiva radost in tuji so nad tako ogromnim številom kar stermeli. Sploh pa se je mislilo, govorilo in pisalo: sedaj je družba dospela do verhunca svojega razvitka, svojega napredka. In res se je l. 1877 število udov skercilo na 25.863 in l. 1878 na 24.412 družbenikov. Dasiravno se je l. 1879 pomnožilo zopet na 25.333, l. 1880 pa na 25.430 in l. 1881 na 25.094 udov, zmanjšalo se lani za 610 udov, tako, da je bilo l. 1882 vpisanih 527 dosmertnih in 23.947 letnih, vkup: 24.474 družnikov. Letos pa se je družba razvila tako sijajno, takó velikansko, da njen razvitek presega vse naše nade, vse naše upanje! Kajti **28.390 udov** je letos družbi pristopilo, blizo štiri tisoč več kot lani. Toľiko jih dosedaj še nijedno leto ni bilo vpisanih. Imenik dokazuje, da se je število udov po vseh škofijah pomnožilo in sicer v Goriški nadškofiji za 1075, na Koroškem za 219, v Lavantinski škofiji ni je dekanije, da ne bi štela več udov kot lani, 1139 družnikov je na novo vpisanih. V Ljubljanski škofiji se je povišalo število udov za 1135, v Terzaško-Koperski za 160 itd. In kdo je največ pripomogel k tako nepričakovanemu in tako velikanskemu razvitku naše družbe? Vpisovanjske pole pričajo, da veliko novih udov je privabila obče pohvaljena Volčičeva knjiga: „Življenje Marijino“, druge zopet je kar „vlekla“ težko pričakovana cerkvena pesmarica: „Cecilija“, in zaželena knjiga: „Cerkvena zgodovina“. Vendar kaj pomagajo najboljše in najmikavniše knjige, ako jih nihče priprostemu ljudstvu in narodu ne priporočuje! To pa so ravno letos s posebno skerbjo in s pravim navdušenjem storili gg. poverjeniki, farni predstojniki in družbini prijatelji po vseh slovenskih pokrajinah. Njim gre perva in največa zasluga, tedaj tudi vsa hvala in zahvala za sijajni napredek, katerega je družba letos doživela. Posebna hvala in zahvala gre pa tudi našim domačim listom in časopisom, ki so vsi brez izjeme ob vsakej priložnosti družbo sv. Mohora priporočevali in narod spodbujali k pristopu. Odbor spolnuje le svojo dolžnost, da vsem rodoljubom, ki so njegovo prizadevanje tako požertovalno, tako neutrudljivo in vstrajno podpirali, izreka očitno in najkrepkejšo zahvalo.

Po obljubi dobi tudi letos vsak ud za donesek enega goldinarja šestero knjig, katere obsegajo 70 tiskanih pol. Odbornu je bilo mar, da je tiskarna zlasti za „Pesmarico“ priskerbela priročno obliko, čeden tisek in prav ličen terpežen papir; seveda vse te prednosti ceno in vrednost ravno te knjige pred drugimi povišujejo. Drugi snopič: „Življenje Device Marije“ je tudi letos tiskan v povečkani obliki, tako, da 10 pol te knjige lahko obsega 16 pol navadnih družbinih bukev. Troje letošnjih knjig so strogo pobožnega, cerkvenega zapopadka; štarta pa: „Slovenski Pravnik“ ima namen in nalogo, družbenike podučevati v prav domači besedi in v primernih izglelih o vseh zakonih, kateri najboljše uplivajo na naše življenje. „Večernice“ in „Koledar“ donášata razno-verstno berilo za poduk in kratak čas. Napovedana Erjavčeva knjiga: „Naše škodljive rastline“ se je morala letos žali Bog odložiti, ker so nemški založniki za barvane podobe stavili tako visoko ceno, da ni bilo mogoče z njimi se pogoditi. V tej zadregi je odbor jako po godu došlo pismo velezaslužnega gosp. pisatelja, s katerim ponuja družbi namenjeni rokopis:

„Slovenski Pravnik“ — tedaj rokopis za knjigo, po katerej so družbeniki od vseh strani toliko let že popraševali in katera je res našemu narodu dandanes potrebna kot ribi voda. Pervemu snopiču, ki je letos prišel v tisek, ni bilo mogoče več, kakor 10 pol odmeriti, ostalo gradivo pride gotovo v dveh letih na versto. Že iz prvega snopiča se bodo družbeniki prepričali, kako lahko umljivo in zanimivo, kako jedernato in povsem vsakdanjemu življenju primerno razpravlja spisovatelj zelo težavno gradivo; zato bodo družbeniki in bode ves narod gospodu pisatelju Dr. Ivanu Tavčar-ju za tako knjigo pripoznaval vedno hvalo in zahvalo.

Ker se je letos nenadoma in nepričakovano število novih udov oglasilo, prišel je odbor mesca marca v hudo zadrego. Prejšnjim tečajem primerno je bilo računati, da utegne letos kacihi 25.000 udov družbi pristopiti. Po tem proračunu so se tudi prve družbine knjige tiskale le v 25—26.000 iztisih. „Cerkvena zgodovina“, v obsegu 13 pol, je bila že ob novem letu v natisku doveršena, dotiskane so bile tudi že 3 pole „Cecilije“, 2 poli „Življenje Device Marije“ in 4 pole „Večernice“, ko so jelo mesca marca dohajati vpisovajske pole, iz katerih je odbor še le na tenko razvidel, da se je število družbenikov proti lani in proti proračunu za 4.000 pomnožilo. Da pa vendar nijeden ud gledé družbinih knjig kake škode ne terpi, treba je bilo skrbeti za to, da se je 22 pol ravno omenjenih, v premalo iztisih pripravljenih knjig zopet na novo stavilo in v 4 do 5 tiseh iztisih ponatiskalo. V tej zadregi se je pokazalo, kakšna dobrota je družbi lastna tiskarna. Dasiravno so se s pomnoženim številom udov pomnožili družbini dohodki, vendar ne bi zadostovali vsi ti dohodki, da bi popolnoma pokrili vse letošnje stroške, zlasti onih ne, ki jih je družbi naložil posiljeni ponatisek omenjenih 22 pol. Tu je družbi pristopila tiskarna na pomoč in jo varovala dolgovi. Od čistih dohodkov, ki si jih je tiskarna dosedaj prihranila, bilo je mogoče, vse te izvanredne stroške do čistega poravnati in še tiskarni ostane toliko, da si zamore priskerbeti za prihodno leto novih čerk in družih potrebnih priprav.

Vse družbine dohodke in stroške izkazuje naslednji

Družbin račun za leto 1883.

A. Dohodki.

1. Letnina od 27.848 udov	27.848 gld. — kr.
2. Obresti od Matičnega denarja	824 " 58 "
3. Za prodane knjige prejšnjih let in inserate	672 " 42 "
4. Veznina za terdo vezane knjige	915 " 55 "
5. Poštnina za posamezne pošiljatve	16 " 75 "
6. Od dosedanjega čistega dohodka družbine tiskarne	1.700 " — "
7. Gotovine lanskega leta	73 " 67 "

Vsi dohodki vkup . 32.050 gld. 97 kr.

B. Stroški:

1. Življenje sv. Marije in Jožefa, II. snopiš	5.215 gld.	44 kr.
2. Cerkvena zgodovina, I. zvezek	4.432	" 13 "
3. Cecilija, I. del	6.755	" 80 "
4. Slovenski Pravnik, I. zvezek	3.428	" 68 "
5. Slovenske Večernice, 37. zvezek	2.320	" 58 "
6. Koledar za leto 1884 s kolekom vred	7.058	" 65 "
7. Drugi natis II. snop. Gofine in VI. snop. Krist. življ.	491	" 80 "
8. Razne tiskovine in veznine	76	" 64 "
9. Nagrade (blagajniku za trud in pošne stroške 300 gld., tajnikoma 300 gld., knezoškof. pregledov. 80 gld. in pre- gledovalcem rokopisov 250 gld.) vkup	930	" — "
10. Darila za obdarovane rokopise in popredne nagrade	636	" — "
11. Za stroške pri odpošiljanji knjig	400	" — "
12. Razni stroški	302	" 61 "

Vsi stroški vkup 32.048 gld. 33 kr.

Ako se torej dohodki 32.050 gld. 97 kr.

primerjajo stroškom 32.048 " 33 "

kaže se, da ostane gotovine 2 gld. 64 kr.

V Celovci 1. septembra 1883.

Andrej Altjančič, pregledovalec.

Andrej Einspieler, blagajnik.

M a t i c a.

Matici je letos prirastilo 375 gld. v gotovini. Vsa matična glavnica iznaša tedaj do 1. avgusta 1883 16.666 gld. 79 kr. gotovine in 200 gold. v obligacijah, ki je obrestinosno in postavno zavarovana v družbini hiši in v tiskarni.

"Razgled po svetu" v družbinem Koledarji stran 1 pripoveduje o najvažnejših dogodbah, ki so od lanske do letošnje Velike noči zanimale svet, našo domovino in oziroma tudi družbo sv. Mohora; v oglasniku nam tedaj gre samo še poročati o tistih dogodkih in določbah, ki so z družbo sv. Mohora v ožji dotiki.

1. Tu nam gre v prvi versti hvaležnega in navdušenega serca omeniti nenavadno srečo in previsoko čast, ki je družbo doletela dne 10. septembra 1882, ko so naš presvitli cesar **Frane Jožef I.** obiskali Koroško in se tri dni mudili v Celovci. Družbin odbor si je izprosil dovoljenje, da sme v imenu družbenikov ljubljene cesarja pozdraviti ter mu izraziti njih udanost, zvestobo in ljubezen do vladarjeve rodovine. Iz tega namena se je družbin vodja, dr. Valentin Müller, dne 10. kimovca z namestnikom in družbinim blagajnikom, Andrej Einspieler-jem in odbornikom B. C. Rossbacher-jem presvitlemu cesarju poklonil, jim v kratkem ogovoru razložil namen in razvitek družbe sv. Mohora in prosil, da sme v cesarjeve roke v spomin izročiti ravno takrat doveršeni, lično vezani iztis družbinega Koledarja in imenika vseh udov. Cesar so spominek blage volje sprejeli, ob enem pohvalili družbino delovanje ter poudarjali, da jih nenavadni napredek bratovščine zelo veseli. Dva mesca pozneje je bil družbin vodja od cesarja odlikovan z visokim redom železne krone III. verste in z vodjo vred je odlikovana gotovo tudi družba sv. Mohora.

2. Ker se je odbornik in gimnazijalni profesor g. Vinko Borštner ob pričetku šolskega leta preselil v Ljubljano, treba je bilo družbin odbor dopolniti. V Celovci stanujoči družbeniki so po določilu družbinih postav (§ 5.) izmed svoje srede izvolili novega odbornika. Vsi so glasovali za vlečenjenega in za družbo delavnega rodoljuba in pisatelja gosp. dr. Jakoba Sketa, c. k. gimnazijskega profesorja v Celovci, ki je volitev sprejel in od zavetnika poterjen stopil v odbor.

3. Zaloga družbi primernih rokopisov je letos posebno obogatela. Starosta slovenskih rodoljubov in pisateljev č. g. Matija Majar Ziljski je srečno doveršil in družbi poklonil rokopis, za katerega je gradivo leta in leta z vso navdušenostjo in marljivostjo nabiral, namreč obširni popis življenja in delovanja slovanskih apostoljnov sv. Kirila in Methodija. V 8 poglavjih razpravlja g.

pisatelj jako zanimivo, podučno in temeljito gradivo v lahko umljivi, prijetni besedi. Ko bomo l. 1885 slovesno praznovali tisočletni spomin Methodijeve smerti, slavlila bo tudi družba sv. Mohora neumerljive zasluge naših sv. apostolov s tem, da bode Majarjev rokopis vverstila med družbine knjige. — Od velečenjene roke je odbora došel drug zelo važen in všečen rokopis: „Slovenski Sočivar“ ali poduk, kako razno sočirje s pridom pridelovati. Spisal nekaj po lastnih skušnjah in nekaj po najboljših virih Janez Majciger, c. k. profesor v Mariboru. Seveda je odbor blago ponudbo radostno sprejel in bode skerbela, da izvrstno urejeno delce prav kmalu spravi v natisek. — Marljivi družbin pisatelj č. g. P. Hrysogen Majer je po laškem izvirniku poslovenil spis poln lepih misel in dobrih nauk pod naslovom: „Delo je človeku dolžnost in blagor“. Ker se podučljiva razprava popolnoma vjema z nalogo in namenom družbe sv. Mohora, sprejel je odbor ta rokopis in ga pisatelju odkupil. — Izplačala se je letos tudi popredna nagrada za obširnejši rokopis: „Pogled v kemijo“, katerega je vodja mestnih šol na Kerskem g. Ivan Lapajne po Bernšteinu poslovenil in že pred leti družbi ponudil. — Prečastiti g. pisatelj „Cerkvene zgodovine“ dr. Ivan Križanič je konečno uredil gradivo za drugi zvezek in odboru rokopis izročil, ki pride l. 1885 na versto. — Za darilo z 200 gold., katero je odbor letos za izvirno in obširnejšo povest razpisal, je tekmečevalo petero pošiljavcev. Po zanimivi osnovi, po izvrstni razpravi in po uzorni pisavi je pred vsemi najbolj dopadla zgodovinska povest iz časov Turkih bojev na Slovenskem: „Miklova Zala“, katero je spisal gosp. dr. Jakob Sket, gimnazijalni profesor v Celovci in odbornik družbe sv. Mohora. Povesti je bilo tedaj enoglasno prisojeno prvo darilo. — Izmed 30 podučnih razprav so bili obdarovani sledeči rokopisi: a) „Prestopki zoper varnost poštenja ali časti“, spisal g. dr. Jakob Kavčič, c. k. sodn. pristav v Ilirski Bistrici; b) „C. k. poštne hranilnice“, sestavil g. Anton Koder, poštni uradnik v Inomestu; c) „Čertice o dragem kamenju in o biseri“, spisal Ivan Šubic, prof. realnih šol v Ljubljani, in d) „Zbirka gospodarskih, zdravniških in drugih skušenj, nabral in spisal gosp. Janez Lampe, farmacevt v Kranji.

V porabo so bili priporočeni rokopisi: 1. „Pet izgledov pridnosti“. 2. „Prebivalci na Avstrijskem“. 3. „Kazimir“, kmetski kralj. 4. „Prirovedke“, I—V — vse poslal g. prof. Ivan Steklasa. 5. O gluho-nemih“, spisal P. Miklavc na Arlici. 6. „Stalne zvezde“. 7. „Kamenar“, oba poslal g. Jeronim Val v Mariboru. 8. „Ugovor proti zatožbi“, spisal g. dr. J. K. 9. „Kert“, spisal g. Bož. Flegerič. 10. „Zbirka kratkočasnic“, posl. g. nadučitelj Stef. Kovačič. — Družbi zelo primerni in potrebn rokopis „Slovenska gospodinja“, spisala Antonija Kobler, je odbor odkupil. Vsi drugi rokopisi, katerih se je nad 50 nabralo, so se gg. pošiljavcem vernili.

4. V spodbujanje pisateljev in v podporo domačega slovstva je razpisal odbor tudi za l. 1884 sledeča

Družbina darila:

a) Sto in štirideset gold. za štiri krajše izvirne povesti, vsaki po 35 gold., v obsegu vsaj $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

b) Sto in štirideset gold. za štiri podučne spise raznega zapopadka, vsakemu po 35 gold., v obsegu vsaj $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

Najbolje ustrezajo družbinemu namenu: razprave o narodnem gospodarstvu, poduki iz pravoslovja, naravoslovja in zdravilstva, potopisi, životopisi slavnihi molh itd. Zlasti pesmi, izbrane zastavice, vganjke, smešnice in sploh spisi pošteno šaljivi bodo jako dobro ustregli.

Pisatelje pa, kateri za družbo pišejo, prosimo, naj ne zabijejo, da njihovih spisov ne bere le peščica bralcev, temveč več nego 28.000 udov jih prebira; izmed bralcev pripada ogromna večina priprostemu ljudstvu, zato spisi nikdar naj ne bojo previsoki ali preučeno osnovani in sestavljeni. Ležej so priprostemu človeku umljivi, boljše ga bodo podučili in mu blažili um in seree.

Rokopisi naj se družbinemu tajniku pošljejo do 1. majnika 1884 brez podpisanega imena, katero naj se priloži v zapečatenem listu. — Prisojena darila bodo izplačana na god sv. Mohora dne 12. julija 1884.

5. Za prihodnje leto so družbenikom namenjene sledeče knjige:

1. **Življenje blažene Device Marije in njenega ženina sv. Jožefa.** Tretji snopič.

2. **„Cecilija“**, cerkvena pesmarica, II. del. Veznina znaša za iztis brez zlate obreze 60 kr, v usuje z zlatim obrezkom pa 80 kr.

3. **„Slovenski Pravnik“**. Drugi snopič.

4. **„Občna zgodovina“**. X. snopič.

5. **„Slovenske Večernice“**. 39. zvezek, z raznim berilom.

6. **„Koledar družbe sv. Mohora za l. 1885“** z imenikom vseh družbenikov in z različnim berilom za poduk in kratek čas.

Da bode pa mogoče, po tem načertu milemu narodu priskerbeti zdravo, tečno dušno hrano, katera ga bode navduševala za vero in krepost, za domovino in narodnost, prosimo prečastite gg. poverjenike, slovenske pisatelje in vse družbine prijatelje in ude: Bodite vsi družbi Mohorjevi tudi prihodnje leto zvesti podporniki in vneti udje, skušajte vsi, kjer in kolikor moči, razširjati družbo in nabirati naročnikov. Vsem naj bode vzajemno narodno geslo: Naj živi, naj rase, naj cvete družba sv. Mohora, čast in ponos narodu slovenskemu!

Družbin odbor.

Družbine knjige se ravno razpošiljajo in v šestih tednih jih bodo vsi družbeniki v rokah imeli.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Premilostlj. g. knezoškof so birmovali v Žabnicah in Wolfsbergu. — Č. g. Štembov Mart. je dobil faro Šent-Daniel, pa se je odpovedal; Č. g. Gröser Mat. pa faro Kotarče. — Za provizorja gresta č. g. Robas Ign., v Hribe (Kreig) in č. g. Konšt. vit. Steinberg, v Št. Jur na Jezeru. Č. g. novomešnik Kindlman Fr. je prišel za kaplana k sv. Hemi. Č. g. Trampus Jože, župnik v Št. Lipsu, so šli v pokoj. — Umerl je č. g. fajm. Hanžič Jak. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Batalia Vinko, kanonik Terž. stol. je povzdignjen za kanonika skolastikarja ravno tam; č. g. Ucmán Fr. za kanonika, bivši vikar onde; č. g. Gabrielič Iv. je imenovan župnikom v Gradišču; č. g. Laginja Mih. je izročeno oskerb. župnije v Kastvu; č. g. Cvitko J. je imenovan kuratov v Kastelvenere; č. g. Kocián Jak. gre za duh. pomočnika k Novemu sv. Antonu, č. g. dr. Tomazin Pet. k Mariji Pomoč. pri Starem sv. Antonu, č. g. Pitako Juri k Mariji Večji; č. g. Betegano Jos. je postal kateket in kaplan pri Benediktinarcih v Terstu; č. g. Dagri Edv. gre v Isolo za duh. pomočnika; č. g. Butinioni Iv. je odločen za škof. kancelista in podpomočn. pri stolici sv. Justa; č. g. Kavalič Iv. in č. g. Mujezan Fr. prideta za duh. pomočnika k sv. Jakobu v Terst. Č. g. Karabajč Ant. je imenovan kanonikom v ustavi hervaški pri cerkvi sv. Jeronina v Rimu.